

Teodoras Blinstrubas  
7243 So. Albany Ave.,  
Chicago, Ill. 60629

LITUOVOS  
NACIONALINĖ  
M. MAŽVYDO  
BIBLIOTEKA

# DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 ■ 6116 ST. CLAIR AVENUE ■ CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXIV

Birželis - June 28, 1979

Nr.26

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

## SALT II PASIRAŠYMAS

### Paskatins ginklavimosi lenktynes

Vytautas Meškauskas

Strateginių ginklų apribojimo sutarties, sutrumpintai va dinamos SALT, pasirašymas Vienoje buvo užantspauduotas protokole nenumatytais būtiniais tarp Carterio ir Brežnevo. Tai buvo geros valios ir nuoširdumo žestas iš Carterio pusės, nors bučkis nevisada tai reiškia - atsiminkime tik Ju do bučinį Kristui. Zinoma, šiuo atveju tą žestą reikėtų vertinti pirma prasme, nes - nepaisant sovietų propagandos teigimų - ne tik JAV, bet ir visuose Vakaruose taikos trokštama iš visos širdies. Ne tik dėl nenoro kovoti, bet gal daugiau dėl labai praktiškų sumetimų. Kaip teisingai pastebėjo Carteris, kalbėdamas netrukus po pasirašymo susirinkusiam kongresui, atominiai ginklai ilgiau užtikrina taiką negu kas nors kitas. Juk tarp pirmojo pasaulinio karo pabaigos ir antrojo pradžios praėjo tik 21 metai, o štai jau prabėgo 34 metai be tiesioginės super-valstybių konfrontacijos. Tiesa, buvo didokų karų (Korėjos, Vietnamo), tačiau 'neformalių', o per 'igaliotinius' - be to kova pasireiškia kitokiomis formomis: teroru, subversija, ūkiniu spaudimu - ir apamai imant buvo susilaikyta nuo atominės energijos panaudojimo karui dėl to, kad sunaikinami neatrodė jų verti ir tokiu būdu abiem pusėm buvo reikalinga išlikti tarpusavio teroro lygsvarą. Tam pasiekti ir buvo pradėtos SALT derybos, kurios gali būti tik pašnekesiai (Strategic Arms Limitation Treaty). Dabartinis užfiksavimas tam tikrų skaičių taikomas ne pačiom bomboms - ar tiksliau sprogams (užtaisams), bet jų nugabenimo į taikinius priemonėms - raketoms ar lėktuvams.

Brežnevui tas susitarimas buvo svarbus moraliai, padėdamas Sovietijoje išplitusiam menkavertiškumo kompleksui nuraminti - Sovietų Sąjungai susitarimas užtikrina lygybę, jei ne persvarą. Praktiškai, abipusio teroro lygybė užtikrina jo nepavartojimą. Vaizdžiai tariant, jei abi pusės laikosi susiėmusios už rankų, jos kovoja kitomis kūno dalimis, pav. gali pradėti spardyti. Dėl savo totalinės valdymo sistemos sovietai čia turi pranašumą - niekas neišduos jų planų, niekas neprotestuos dėl nelegalių priemonių panaudojimo savo naudai, kaip atsitinka šiame krašte. Bet ir paliekant teroro, subversijos, kovos per 'igaliotinius' (kūbiečius, Rytų vokiečius) priemones nušalyje, reikia atsiminti, kad sovietai turi ne tik konvencionalinių kariuomenės dalių persvarą, bet ir net vidutinės distancijos strateginių ginklų,

kurie nebuvo paliesti SALT II susitarimo, persvara. Sovietai turi, pavyzdžiui, nutaikytas į Europą 500 vidutinės distancijos (iki 4,000 km.) raketų SS-4 tipo, 100 - SS-5 tipo ir 130 modernišku SS-20 tipo, kuris jau turi tris sprogalus ir kurias lengvai galima paversiti, pridėjus dar vieną dalį, tarpkontinentalinėmis raketomis, pasiekiančiom Ameriką. Vakarai prieš tai gali pastatyti tik Pershing II raketą, kuri dar nepabaigė bandomosios stadijos. Trumpos distancijos (iki 1,000 km.) raketų sovietai turi 132, amerikiečiai 150 (78 Lance tipo ir 72 Pershing I tipo). Jų distancija leidžia pasiekti taikinius tik sovietų satelitų kraštuose ar Lietuvoje, bet ne pačioje Sovietų Sąjungoje. Atseit, nuo jų nukentės tik draugiški kraštai.

Be to, jei - nepaisant visų bučinių - nėra pasitikėjimo, noras išlikti gyvam vers ieškoti priemonių susitarimo suvaržymams apeiti. Pats Carteris, norėdamas senato ratifikacijos, paprašė lėšų naujos MX raketos išvystymui, kuri būtų lengvai kilnojama iš vienos vietos į kitą ir tokiu būdu sovietams būtų sunku į jas nutaikyti ir pirmu smūgiu sunaikinti. Pagaliau technika dar nepasakė savo paskutinio žodžio ir dėl galimybės pagauti bei sunaikinti prieš raketą prieš joms pasiekiant taikinį. Iš istorijos žinome, kad apribojimas vienos rūšies ginklu, paprastai jau pasenusių - kaip didieji kovos laivai tarp abiejų pasaulinių karų, paprastai paskatina naujų ginklų ieškojimą. Už tai ir strateginių ginklų 'lygybė' be abejo paskatins to paties. Jau dabar NATO kraštai sutarė padidinti



SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE PILDOMOJI TARYBA

Iš kairės į dešinę: Euphrozine Mikužis — išdininkė, Povilas P. Dargis — prezidentas, Genovaitė Meiliūnienė — sekretorė. Stovi: Aleksandras J. Chaplikas — viceprezidentas, Christine Austin ir Josephine Miller — išdo globėjos ir Danielius Degėsys, M. D. — daktaras kvotėjas.

## Dalyvaukime SLA Seime

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos vardu maloniai kviečiame visus dalyvauti SLA 60-jame seime. Iš JAV ir Kanados į seimą atvyksta

ti savo išlaidas 3% ginklavimosi reikalams.

Vyr. NATO vadas gen. Haig - kuris sulaukęs vos 54 metų pasitraukia į pensiją, kad galėtų aktyviai dalyvauti politikoje - pareiškė Die Welt korespondentui grafui Cay Brockdorf:

'Be jokių rezervų teigiu - mūsų atbaidymas (strateginių ginklų lygybė) sekančiam dešimtmetyje išnyks, jei tuojau pat nesigriebsime žygių gerinti sąjungos (NATO) atominis ginklus ... aš apleidžiu Euro (Nukelta į 2 psl.)

apie šimtas delegatų svarstyti savo senos, svarbių darbų lietuvių išeivijai ir Lietuvai atlikusios, organizacijos ateities planus ir uždavinius. Istorikas, žurnalistas ir rašytojas Vytautas Širvydas, aušrininko J. O. Širvydo sūnus, seime skaitys paskaitą tema — Lietuvių spaudos atgavimo 75-rių metų sukaktis. Ši paskaita nagrinės lietuviškos spaudos svarbą tautiniam atgimimui ir todėl visų Clevelando lietuvių turėtų būti su dėmesiu išklaudyta.

Seimo atidarymas įvyks šeštadienį, birželio 30, 10 val. ryto Hollenden House viešbutyje. Seimo delegatams ir svečiams sveikinimo žodį tars SLA presiden-

tas Povilas Dargis ir Nationalities Service Center egzekutyvinė direktorė Lucretia Stoica. Tą pačią dieną (VI. 30), 7 val. 30 min. vakare Hollenden House viešbučio balių salėje įvyksta banketas, kuriame kalbą pasakys garbės svečias Ohio valstijos vicegubernatorius George V. Voinovich. Banketo muzikinę programą atliks Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas Rytų Babicko. Labai maloniai kviečiame visus dalyvauti seimo atidaryme ir bankete.

Sekmadienį, liepos 1, SLA delegatams rengiamas vakaras Lietuvių namų salėje. Pradžią 7 val. 30 min. vakare. Delegatams ir svečiams dainuos SLA nariai — solistai Nora Braziulienė ir Julius Kazėnas, palydimi pianistės Genovaitės Karsokienės. Po koncerto bendra vakarienė. Ir šiame vakare maloniai kviečiame jus gausiai dalyvauti.

Bilietai į banketą kainuoja \$15.00 asmeniui ir į Delegatų vakarą \$7.50. Juos reikia iš anksto užsisakyti, paskambinus Kazei Vaičieliūnienei (464-9513), Onai Jokūbaitienei (481-7161), Povilui Šukiui (382-4941) ar Norai Braziulienei (486-9944).

Tikimės jus visus pamatyti SLA seime.

Juozas Stempuzis  
SLA Seimo Rengimo  
Komiteto  
pirmininkas

Dr. Danielius Degėsys  
SLA Pildomosios Tarybos  
atstovas



Inž. Antanas Mažeika, antram terminui perrinktas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininku, po širdies operacijos jau pasveiko ir grįžęs namo tarėsi su valdybos nariais dėl Sąjungos veiklos išvystymo. Nuotraukoje ALT S-gos pirm. Antanas Mažeika su žmona seime suruoštų svarstybų metu klausosi J. Statkutės de Rosales ir V. Alanto pasisakymų.

A. Plaušinaičio nuotr.





# SAVAITINĖ POLITIJOS Apžvalga

**Europos parlamento rinkimų rezultatai: posūkis į dešinę. — Rusų-kiniečių pasitarimai — Naujas galvosūkis Washingtonui.**

Europos seimo rinkimai pritraukė 110 milijonų rinkikų, kas būtų 61% visų turinčių teisę balsuoti. Tai palyginant daug. JAV-bėse paskutiniuose prezidento rinkimuose balsavo tik 51%. Tiesa, kai kur pav. Italijoje ir Belgijoje - balsuoti yra prievolė, kurios nepildymas pirmoje šalyje apskundžia gauti valdišką tarnybą, o antroje net baudžiamas piniginiai. Be to, Luxemburge rinkimai į Europos seimą sutapo su rinkimais į vietinį seimą.

Antra vertu, Europos seimo galia dar yra labai neaiški ir dėl to kai kas nerado reikalo iš viso balsuoti. Kaip jau buvome pranašavę šioje vietoje, iš rinkimų nugalėtojais išėjo nuo centro į dešinę linkusios grupės, tačiau joms susikalbėti savo tarpe nebus lengva. Socialistai bus didžiausia frakcija Europarlamente su 112 atstovų. Joje vyraus vokiečių socialdemokratai su trečdaliu visų vietų. Komunistų bloke daugiausia atstovų turės italai kuriuos paseks prancūzai. Italų komunistai surinko beveik 2% mažiau balsų negu per paskutinius Italijos rinkimus - viso labo jie gavo 29½% visų italų balsų. Italijos socialistai, atsisakę nuo marksizmo, padidino savo balsų skaičių. Būdinga, kad jie išstatė kandidatą ir pravedė į seimą Italijoje apsigyvenusi čekų disidentą Jiri Pelikan, tuo būdu parodydami, kad Europa nesibaigia su Elbe.

Didesnio dėmesio sulaukė rinkimų rezultatai Prancūzijoje ir Vokietijoje. Pirmam krašte gaulistų vadas Chirac buvo pasiūves surinkti daugiau balsų už prezidentą Giscard d'Estaig ir tokiu būdu

## SALT II...

(Atkelta iš 1 psl.)

pą giliai susirūpinęs dėl Vakarų sugebėjimo atsakyti į iššūki aiškiai ir galingai... Už tat esu pasiryžęs ateityje kalbėti apie tas problemas - ir būtent taip stipriai, kaip tik pajėgsiu, ir taip ilgai, kol padarysiu konstruktyvų įnašą. (Illinoise jau susidarė komitetas Haigo kandidatūrai į prezidentus kelti.) Ir pats prezidentas Carteris savo kalboje pastebėjo, kad vadinamasis laisvas pasaulis (pramoningos šalys Vakarų Europoje ir Japonija) ūkiškai yra tris kartus galingesnės už Sovietiją su jos satelitais. Taip žiūrint didžiausias sovietų laimėjimas su SALT yra tai, kad jiems pasisekė išmanevruoti JAV iš savo sąjungininkų tarpo. Tiesa, oficialiai sąjungininkai pritaria tiems pašnekiesiems, ypač jei jie veda į SALT III, kuriame turėtų būti paliesta ir vadinama 'pilkoji zona' - Europos ir Japonijos gynimas. Bet kaip tik tai, kalbant su Haigu, reikalauja iki šiol neįprastų pasitarimų, solidarumo ir ryžtingos bendros politikos. Tai būtina su SALT ar be jo.

The shape of the European Parliament

	Christian Democrats		Liberals	Conservatives	Communists	Progressive Democrats	Others	Total
	Socialists	Democrats						
Britain	18	—	—	60	—	—	3	81
France	22	—	25	—	19	15	—	81
Germany	35	42	4	—	—	—	—	81
Italy	13	30	5	—	24	—	9	81
Holland	9	10	4	—	—	—	2	25
Belgium	7	10	4	—	—	—	3	24
Denmark	3	—	3	3	1	1	5	16
Ireland	4	—	—	—	—	5	2	15
Luxembourg	1	3	2	—	—	—	—	6
Total	112	99	47	63	44	21	24	410

Liberals' total on this table, and on the chart below, assumes that all French Giscardian list members will sit with Liberals. Some may sit with Christian Democrats.

pasidaryti visų liberalų ir dešiniųjų kandidatų į prezidentus 1981 metais. Jo Rassemblement pour la Republique surinko 16.3% balsų, tuo tarpu prezidentą remianti grupė 27.6%. Vokietijoje į Europarlamentą nekandidavo populiarus kancleris H. Schmidt socialdemokratų sąrašą pirmavo buvęs kancleris Willy Schmidt. Gal dėl to socialdemokratai surinko 1.8% mažiau balsų, negu per paskutinius tautinius rinkimus. Krikščionys demokratai surinko 49.2% o Bavarijos Krikščionys-Socialai net 62%, kas leistų manyti, kad jų šansai grįžti per sekančius rinkimus į Bonnos valdžią pagerėjo. Cia tačiau reikia atsiminti, kad į Europos seimą balsavo tik 65.9% visų V. Vokietijos piliečių, bet per paskutinius tautinius rinkimus - 90%. Į parlamento pirmininkus kandidatais minima vokiečiai Brandt ir dabartinė Prancūzijos sveikatos ministrė Simone Veil, kuri turi daugiau šansų, nes konservatyvai palaikys liberalinį kandidatą.



Prie ko prives prasidėję sovietų-kiniečių pasitarimai? Londoniškis The Economist taip samprotauja:

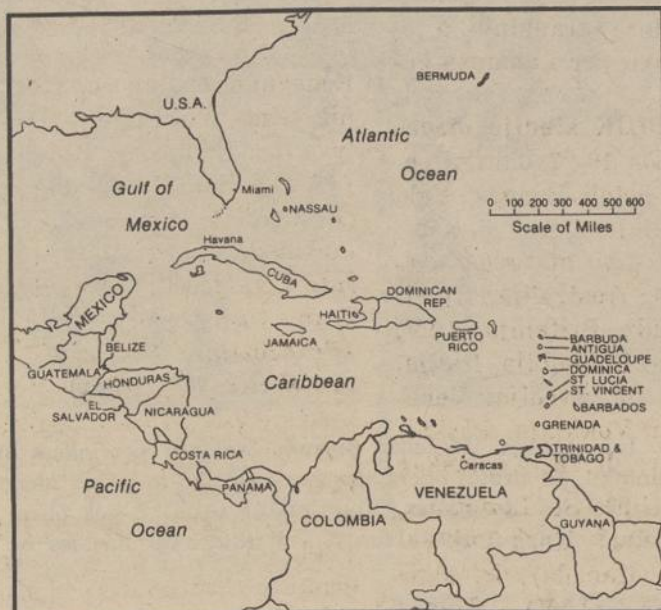
Mao Cetungo laikais Kinijos konfliktas su Sovietija buvo ideologinio pobūdžio. Tiesa, kiniečių komunistai visad jautėsi nuskriausti komunistų 'didžiojo brolio' jau nuo tada, kai sovietai neišpildė Lenino pažado grąžinti caro atimtas teritorijas, bet pats Mao Sovietijoje ižiūrėjo komunizmo idealų išdavimą, paverčiant ją biurokratine valstybe.

Rusų nekentimas, kurį Mao sukurstė prieš revizionizmą, yra dar ir šiandien stiprus, tačiau jo įpėdiniams nesiekiant revoliucinių tikslų, jis pasidarė anachronizmu. Kinijos interesai reikalauja įtempimo sumažinimo pasienyje su Rusija. Toji siena tęsiasi per 4,500 mylių ir yra sunkiai apginama. Daugiausiai tačiau kiniečius paskatino pakeisti savo laikyseną jų Vietnamo invazija. Jei Kinijos generolai

tikėjosi galį laikyti po šachu ir Rusiją ir Vietnamą, jie aiškiai apsiriko. Derėdamiesi su rusais kiniečiai gali sumažinti dviejų frontų karo pavojų, o kartu sumažinti vietnamiečių pasitikėjimą rusais. Už tat kiniečiai nustojo reikalauti, kad rusai pirmiausia pasitrauktų iš ginčijamų teritorijų, o rusai tą signalą tuojau suprato ir pasiūlė tartis.

Nei rusai, nei kiniečiai negali per daug tikėtis. Rusai turėjo netekti vilties, kad kiniečiai juos pamiltų Mao pasitraukus, o kiniečiai negali tikėtis atgauti prarastų teritorijų, tačiau abu kraštai gali turėti naudos iš susitarimo atitraukti ir susilpninti kariuomenes pasienyje, o be to laimėti ir iš abipusės prekybos, kuri jau pereinamais metais padidėjo 37%. Rusija gali sunaudoti kiniečių tekstilės gaminius, kurių JAV ir iš viso Vakarai nenori išleisti. Ji gali padėti išlaikyti tas įmones, kurias Kinijoje pastatė draugystės laikais, kas Kinijai svarbu paašikėjus, kad iš jos grandiozinių planų pasidaryti modernia valstybe dar ilgai niekas neišeis. Kartu su Kinija ir Rusija laimės iš fakto, kad Amerika neteks savo 8 metus laikyto monopolio turėti santykius su abiem komunistiniais milžiniais. Rusija tačiau ir toliau liks didžiausia Kinijos problema, ir dėl to ji tikrai nenorės atsisakyti naujai užmegstų santykių su Vakarais.

Pasmarkėjusios kovos Nicaragua - tarp prezidento Samozos režimo ir marksistinių Sandonistų - kreipia dėmesį į visą Karibų jūros rajoną, labai svarbų JAV saugumui. New Republic skiltyse Tad Szulc teigia, kad Washingtonui ta sritis šiuo metu daugiau rūpi už kitas ir gegužės mėn. buvo sudaryta speciali tarpžinybinė agentūra - Caribbean Task



## Iš kitos pusės

Gavau iš V. Rastenio pylos už bandymą rasti jo staugios meilės demokratijai šaknis (žiūr. Laiškai Dirvai), tačiau tai neatbaido nuo žvilgterėjimo iš kitos pusės. Ne dėlto, kad būčiau tam specialiai 'kvalifikuotas', bet todėl, kad "kita pusė" vis dėlto egzistuoja ir provokuoja į ją žvilgterėti. Imkime, pavyzdžiui, kad ir dabar aktualią SALT II temą. Z. V. Rekašius rašė Akiračiuose:

... "jeigu ALTą Vašingtono sluoksniuose jos buvęs pirm. K. Bobelis smarkiai sukompromitavo, pavertęs ją rinkimus pralaimėsiančios respublikonų partijos besąlyginiu rėmėju (?-vm), tai bendruomeninkams šiuo pažiūriu stebėtina pasisekė... atsitiktinumo ar politinio išvalumo dėka jie užmezgė gerus santykius su prez. Carter grupe tada, kai dar nedaug kas jį laikė rimtu varžovu į JAV prezidentus."

Iš kitos pusės žiūrint neatrodo, kad tai būtų laimingas atsitiktinumas, jau nekalbant apie politinį išvalumą. Šiuo metu Carterio populiarumas yra taip kritęs, kad šiandien jį nugalėtų ne tik Kennedy, bet ir Reaganas. Carteris savo populiarumą nori pakelti SALT II sutarties pasirašymu, kurios nauda daug kas abejoja. "Išvalumo ar atsitiktinumo" dėka daug tautiečių buvo pakviesti į Baltuosius Rūmus pusryčiams ar pranešimams, per kurios bandoma įrodyti tos sutarties naudingumą JAV-bėms. Baltieji Rūmai turbūt išeina iš apskaičiavimo, kad dauguma amerikiečių visai nesiorientuoja apie ką sukasi reikalas, bet 72% nepasitiki rusais. Lietuvių tarpe tas nušimtis turbūt sieks 99.9. Pakviestieji turėtų jaustis keblioje situacijoje. Iš vienos pusės jie turėtų jaustis pagerbti ir dėkingi, bet iš kitos jie dar nepaskelbė nė vieno argumento už tą sutartį, kuris jau nebūtų žinomas akylesniajam spaudos skaitytojui, ir turi kalbėti prieš savo teisingą nujaudimą. Ar visa tai nėra tik valstybės lėšų eikvojimas? Iš mokesčių mokėtojo pusės žiūrint. VII

Force - kuriai vadovauti paskirtas iš pensijos atšauktas buvęs Valstybės Departamento pasekretorius Philip Habib. Akstino susirūpinimui davė perversmas mažoje Grenados respublikoje (vos 106,000 gyventojų, kurių 30% neturi darbo). Ten išgalėjo revoliucinis režimas, vadovaujamas tulo Maurice Bishop, kuris pasiprašė ir gavo Kubos pagalbą. Panašus likimas gali ištikti ir kitas salelių respublikas (kai kurios iš jų iki šiol buvusios draugiškos JAV-bėms, pvz. Barbados), ypač turint galvoje, kad Kuba stiprina savo karines jėgas ir iš sovietų gavo net du povandeninius laivus.

Jei Nicaragua'je išgalės Sandinistai, panašus likimas gali ištikti ir El Salvador su Honduru. Costa Rica ir Panama viešai remia Sandanistus, o Meksika - atsilankius jone Fidel Castro - nutraukė diplomatinis santykius su Samozos režimu ir spaudžia tą patį padaryti Washingtoną. Prie to reikia pridėti dar ir situaciją Panamoje. JAV atstovų rūmai dar nepaskyrė lėšų, kurių prašė administracija Pa

namo kanalo sutarties įgyvendinimui, kurią po ilgų diskusijų ratifikavo senatas. Tai gali privesti prie santykių su Panama paaštrėjimo. Vienu žodžiu, padėtis ten yra tokia komplikauta, kad kasdien gali ma laukti naujų staigmenų.

Valstybės Sekretorius Venecijos Amerikos Valstybių Organizacijos posėdyje siūlė Nicaragua'je sudaryti laikiną vyriausybę, kuri nuramintų išsiliepsnojusį pilietinį karą. Tas pasiūlymas kitų Amerikos valstybių, kurios bijo intervencijos precedento, buvo sutiktas be didesnio entuziazmo.

## DIRVOS RĖMĖJAI

**Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:**

- J. Balbatas, Cleveland .. 50.00
- N. Rastenis, Baltimore .. 2.00
- V. Leparskas, Eastlake .. 2.00
- E. Jarašūnas, Santa Monica ..... 25.00
- V. Skridulaitis, N. Zelandija ..... 5.00
- J. Kapčius, Juno Beach .. 4.00
- V. Telyčėnaitė, Monroe .. 7.00
- V. Kačinskis, Chicago .. 2.00
- J. Savickas, Chicago .... 7.00
- K. Keblis, Chicago ..... 3.00
- A. Jončys, Rochester .... 2.00
- Pr. Baltuonis, La Salle .. 2.00
- V. Mackus, Chicago .... 7.00
- V. Perminas, Detroit .... 7.00
- S. Lungys, Dearborn Hts. 2.00
- T. Bukaveckas, Chicago .. 7.00
- V. Čiurlionis, Cleveland .. 5.00
- S. L. Mažintas, Chicago .. 50.00
- M. Monkus, Chicago .... 2.00
- K. Statkus, Santa Monica 12.00
- A. Lauraitis, Willow Springs ..... 7.00
- K. Dabulevičius, Chicago 10.00
- A. Šeštokas, Chicago .... 7.00
- Br. Scepanavičius, Mississauga ..... 7.00
- A. Iškauskas, Weston .... 5.00
- A. Braškys, Sudbury .... 7.00

**Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.**



TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

**DIRVA**P. O. BOX 03206  
CLEVELAND, OHIO 44103  
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS  
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

## JAUNIMAS MŪSŲ VILTIS

Liepos mėnesyje Europoje rinksis IV-sis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas. Jau pats faktas, kad išėivijoje gimęs - ir daugumoje tik teoretiškai pažįstas tėvų kraštą - jaunimas sudaro pagrindą Jaunimo Kongrese, skatina dar labiau suaktyvinti veiklą jau 39-rius metus besitęsiančios skriaudos pašalinimui.

Turbūt nėra geresnio laiko ieškoti naujų kelių, kaip vos tik užsidarius mokyklos durims! Mūsų džiaugsmui, ir viltis, jaunimas renkasi pabūti lietuviškoje vienaamžių aplinkoje - pabendrauti, padiskutuoti, pramatyti ir paplanuoti. Pažvelgti arčiau į save, į savo išpareigojimus: ribotis savo patogumu, ar prisiimti bendro indėlio atsakomybę.

Nė kieno kito balsas neslepia savyje tiek jėgos, entuziazmo, kiek jaunimo. Jaunimo - suburto aiškiam siekyje, sąmoningai įsijungusio į darbą.

Daugiau negu kada nors, šiandien esame reikalingi - ga lint laisvai kalbėti ir veikti - ryžto nesustoti prie uždaru durų ... ryžto nepasitenkinti trupiniais ... ryžto kalbėti už neturinčius teisės pasisakyti ... ryžto kovoti už laisvę tėvų kraštui. Ir visa tai yra esmėje tai, ko jaunimas siekia kasdien - tik platesnėje apimtyje.

Iš kitos pusės - bendrumoje tikintį žmogaus ir tautos teisę - kova už Lietuvos laisvę yra tas pat, tikrai siauresnėje, konkrečioje apimtyje. Čia yra 'mūsų kiemas', kuriame kiekvieno mūsų pozityvi talka yra nepakeičiama, nežiūrint kokio forma ji pasireikš.

Kada yra atvirai kalbama ir piktinamasi vyraujančiu teroru daugelyje kraštu, ar galime mes užmerkti akis prieš tylų terorą vykdomą mūsų krašte? Ar nebūtume tada tylūs sąmokslininkai didžiosios nuoskaudos, leisdami skriaudėjams 'teisėtai' viešpatauti toliau?

Nei vienas mūsų nėra laisvas nuo pareigos, nors kiekvieno laisvas apsisprendimas pateisina ar žlugdo jį dedamas viltis. Tautos ateitis didėle da limi priklauso nuo jaunimo sąmoningumo ir išpareigojimo. Norėtusi tikėti, kad IV PLJK dalyviai nepasirinks lengvo ir slidaus kompromisų kelio, o pasisakys už tiesų ir atvirą laisvės kraštui siekį, už nesaistomą pasisakymą ir teisę negalinčiųjų dalyvauti šiame kongrese.

Nelengva buvo eilė metų praradus nepriklausomybę, tėvynę ir namus. Tremtis-išėivija formavo jaunuolių kelią, kurių vaikai šiandien jau jun-

giasi į siekio tęstinumo eiga. Todėl suprantama, kodėl IV PLJK-so sekmėje slypi ir viltis, ir nerimas, ir troškimas ... ne vien tik kraštą palikusiu lietuvių.

Linkime, kad IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas savo ateities planus užakcentuotų teisės ir taikos siekiu, kurio apimtyje galėtų būti gyva laisva ir išdidi Lietuva.

(g)

### IV PLJK IVYKIŲ KALENDORIUS

IV PLJK vyksta 1979 m. liepos mėn. 11-29 d.d.

Anglijoje ir Vakarų Vokietijoje.

IV PLJK atidarymas — liepos 11 d. 19 val. kongreso stovykloje, Anglijoje. Atidarymo paskaita: "Lietuvių jaunimo padėtis pasaulyje", dr. Rimantas Petrauskas, Kanada.

IV PLJK stovykla — liepos 11-18 d.d. St. Mary's College Strawberry Hill, Anglijoje. Dalyvauja 450 jaunuolių.

IV PLJK atidarymo koncertas — liepos 14 d., 14 val. Queen Elizabeth Hall, Londone. Programą išpildo: Petras Odinis ir Raminta Lampsatyte (Vokietija), moterų oktetas Volungė (Kanada), liaudies šokių ir muzikos ansamblis Gintaras (Kanada).

IV PLJK atidarymo šokiai — liepos 14 d., 19:30 val. Kensington Town Hall, Londone, Anglijoje.

IV PLJK iškilmingos atidarymo Mišios — liepos 15 d., 14 val. Brompton Oratory, Londone, Anglijoje.

Kelionė į Europos žemyną — liepos 18 d. iš Londono į Doverį traukiniu, o toliau laivu per Lamanšo kanalą.

IV PLJK studijų dienos — liepos 19-27 d.d. Altenberge, netoli Bonnos, Vak. Vokietijoje. Šie kraštai siunčia savo atstovus: Argentina, Australija, Brazilija, Didž. Britanija, JAV, Kanada, Kolumbija, Italija, Prancūzija, Švedija, Venesuela ir Vokietija. Paskaitininkai: dr. K. Čeginskas

(Vokietija), St. Lozoraitis, jr. (Italija), Rasa Lukoševičiūtė (Kanada), dr. Algis Norvilas (JAV), Tomas

## Įteikė Jungtinėms Tautoms jaunimo peticiją

Lietuvių jaunimo peticija Jungtinėms Tautoms bu-

Venclova (JAV), Marytė Stankuvienė-Saulaitė (Vokietija).

IV PLJK ekskursijos po Europą — liepos 19-27 d.d.

IV PLJK uždarymas (I dalis) — liepos 27 d., 15 val. Haus der Begegnung salėje, Koenigsteine (prie Frankfurto). Platus pristatymas IV PLJK nutarimų su diskusijom.

IV PLJK jaunų kūrėjų vakaras — programą išpildo: Mirga Bankaitytė (JAV), Beatrice Bacevičiūtė (Brazilija), Violeta Maksvytytė (Australija), Regina Ginotienė (Kanada), Karolina Masiulytė (Prancūzija), Veronika Krausaitė (Kanada), Jūratė Tautvilaitė (JAV), Kristina Grabnickaitė (JAV), Eglė Juodvalkytė (Vokietija), Vita Polikaitytė (JAV).

IV PLJK uždarymas (II dalis) — liepos 28 d. 11 val. Haus der Begegnung salėje, Koenigsteine. Uždaromieji žodžiai: "Jaunimo Sąjunga po kongreso: padėtis ir ateities perspektyvos" (lietuviškai) — Vincas Bartusevičius (Vokietija) "Lietuvių jaunimas pasaulyje ir jo kongresai" (vokiškai) — Kęstutis Ivinskis (Vokietija). Trumpas pristatymas kongreso nutarimų. Pristatymas naujos PLJS valdybos bei paskelbimas sekančio kongreso vietos.

IV PLJK uždarymo koncertas — liepos 28 d. 15 val. Haus der Begegnung salėje, Koenigsteine. Programą išpildo: Ričardas Daunoras ir Raminta Lampsatyte (Vokietija), moterų oktetas Volungė (Kanada), Sodauto — Bostono etnografinis ansamblis (JAV).

IV PLJK uždarymo šokiai — liepos 28 d., 20 val. Restaurant im Palmengarten, Frankfurte, Vakarų Vokietijoje.

IV PLJK iškilmingos uždarymo Mišios — liepos 29 d. 10:30 val. Haus der Begegnung bažnyčioje, Koenigsteine, Vak. Vokietijoje.

IV PLJK meno paroda — liepos 27-29 d.d. Haus der Begegnung namuose, Koenigsteine, Vokietijoje. Dalyvauja: Linas Kojelis (JAV), Snaigė Šileikienė (Prancūzija), Rimantas Gumuliauskas (Vokietija), Jūratė Lemkienė (Vokietija), Jean Christophe Mončys (Prancūzija), Romas Kynas (Vokietija), Romas Žaliukas (Vokietija), Marytė Barzdžiūtė (Argentina), Petras Ramanauskas (Vokietija), Elena Baronaitė (Venesuela), Sigita Kondrataitė (Prancūzija) ir kiti.

vo įteikta 1979 m. birželio 15 d. New Yorke. Šią 150,000 parašų peticiją priėmė JAV atstovas prie Jungtinių Tautų žmogaus Teisių Komisijos Edward Mezvinsky.

Lietuvių delegaciją sudarė Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovai Violeta Abariūtė (iš Detroito), Jūratė Krokutė-Stirbienė ir Rimantas Stirbys (iš Philadelphija), Danutė Norvilaitė (iš New Yorke), ir Lietuvos Vyčių atstovas William A. Sidtis (iš New Yorke). Juos lydėjo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Koalicijos Gelbėti Petkų ir Gajauską atstovas kun. Kazimieras Pugevičius (iš New Yorke) ir JAV LB Visuomeninių Reikalų Tarybos pirmininkė Aušra Zerr (iš Philadelphijos), kurios pastangomis lietuvių delegacija buvo priimta pas Edward Mezvinsky.

Peticijoje prašoma, kad Sovietų okupuotose Pabaltijo kraštuose būtų grąžintos žmogaus, religinės bei tautinės teisės ir valstybinė nepriklausomybė. Peticijos tekstas buvo paruoštas anglų, vokiečių, ispanų ir portugalų kalbomis. Jaunimo peticijos parašai buvo surinkti prieš kelis metus ir iki šiol buvo dėtos pastangos peticiją įteikti Jungtinėms Tautoms.

Peticijai parašai buvo renkami organizuotai Anglijoje, Argentinoje, Australijoje, Brazilijoje, JAV, Kanadoje, Šveicarijoje, Venesueloje ir Vokietijoje. Paskirų parašų gauta iš pavergtos Lietuvos, Indijos, Indonezijos, Malazijos, Švedijos, Urugvajaus ir kitur. Apskaičiuojama, kad iš sveitimausių surinkta 130,000 parašų, kurie tuo pačiu buvo supažindinti su dabartine Lietuvos padėtimi. JAV-se buvo surinkta 57.3% visų parašų — vien chicagietis Pranas Budvytis surinko virš 35,000. Lietuviais negausi Kolumbija surinko net 30.5% visų parašų. Ten ypatingai pasidarbavo Jonas Kaseliūnas ir kun. M. Tamošiūnas.

Įteikiant peticiją, virš valandos trukusiame pokalby-

## PRO ŽIŪRONĄ

NEPAISYMAS aiškaus skirtumo 'bendravimo' ir 'bendradarbiavimo sąvokose, atrodo sąmoningomis pastangomis jas sulieti tik vandens drumstimui.

Bendradarbiavimo šalininkai sumaniai ir įtikinančiai įrodinėja savo pranašumą tiek politikos, tiek medicinos, tiek ir bendro išsilavinimo srityse. Ir čia pat įveda paaiškinimą, jog okupuotojas rusas, ir pavergtas lietuvis nėra tas pat (nors lietuvių ir okupanto sąvokos iš tikro visai nėra maišomos!).

Net ir daleidžiant pranašumo galimybę bendradarbiavimo šalininkams, tai dar neduoda jiems teisės visus kitaip galvojančius vadinti 'nesuprantančiais', 'naiviais', netgi kaltais visuomenės kiršinimu. Jei yra randamos naujos galimybės padėti saviesiems krašte, būtų geriau ramiai koncentruotis jų pilnam išnaudojimui, neekvojant energijos kitų darbo ir pažūrų nuvertinimui. O dėl visų kalbų - ne vien nuo žąsies vanduo nubėga ...

Gyvas tebėra liūdnas faktas, kad kraštas yra okupuotas ir oficialus ryšys-bendras darbas gali būti palaikomas tik su okupantu (ir ne taip jau labai naivaus!) sutikimu. Atsisakoma nuo to (ir tai nemaišytina su bendravimu su taūta) norint pastoviai ryškinti esančią savo krašto padėtį ir siekiant laisvės Lietuvai, nors šiuo metu kai kam tai atrodytų ir nereali svaja.

Niekas neturi monopolio kovos būdai, ar priemonės: kuo jos įvairesnė, tuo daugiau galimybių laimėjimui, kol esi tikras kuriame vežime sėdi. Bet ir čia - RESPEKTAS ir DISKRETISKUMAS rašytina didžiosiomis raidėmis.

Ne iškaba svarbu - bet darbas.

Ego

je buvo priminta, kad birželio 15 d. lietuviams yra skaudžių prisiminimų diena, nes prieš 39 metus Sovietai okupavo Lietuvą ir atėmė laisvę pradėjo tautinį genocidą ir trėmimus į Sibirą.

Linkiu Susivienijimui Lietuvių

Amerikoje sėkmingų šešiasdešimtojo seimo dienų!

Euphrosine Mikuzis  
SLA Iždininkė



**Diplomatijos paraštėje (111)**

**Vaclovas Sidzikauskas**

# PET veikla Europoje

Kol lėšos leido PET kiekvienais metais turėdavo pilnates sesijas Europos Tarybos būstinėje Strasburge ar Paryžiuje. Europinės sesijos vykdavo pavasarį, jas suderinant su Europos Tarybos pavasari osesija. PET posėdžius asmeniškai sveikindavo Europos Tarybos pirmininkai, įvairių valstybių ministrai ir parlamentariai, jų tarpe suminėti: Georges Bidault, Prancūzijos min. pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris, min. Pierre Pflimlin, Kurt Georg Kiesinger, Vakarų Vokietijos parlamento užsienių reikalų komisijos pirmininkas, vėliau Bundeskancleris, Belgijos senato pirmininkas, Olandijos parlamento narys Goethard ir Švedijos parlamento narys Karol Wistrand bei daugelis kitų.

Antrąją PET sesiją Strasburge, kuri prasidėjo 1956 m. balandžio 12 d. ir truko 4 dienas, telegrama pasveikino Prancūzijos ministeris pirmininkas Georges Bidault.

Toj sesijoje aš buvau pranešėjas sovietų kolonializmo klausimu. Daugiausia mano pastangų ir santykių dėka Europos Tarybos Patariamasis Parlamentas 1960 m. rugsėjo 29 d. priėmė šią rezoliuciją:

"RESOLUTION 189 1960 on the situation in the Baltic States on the twentieth anniversary of their forcible incorporation into the Soviet Union:

1. The Assembly;
2. On the twentieth anniversary of the occupation and forcible incorporation into the Soviet Union of the three European States of Estonia, Latvia and Lithuania;
3. Notes that this illegal annexation took place without any genuine reference to the wishes of the people;
4. Expresses sympathy with the sufferings of the Baltic peoples and assures them that they are not forgotten by their fellow Europeans;
5. Is confident that Communist oppression will not succeed in crushing their spirit and faith in freedom and democracy;
6. Notes that the independent existence of the Baltic States is still recognized de jure by a great majority of the Governments of the nations of the free world;
7. Urges member Governments to support appropriate efforts of the Baltic refugees to maintain their national culture, traditions and languages, in anticipation of the time when Es-

tonia, Latvia and Lithuania will be able to play their part as free nations in our democratic international institutions."

Europinės PET sesijos susilaukdavo gražaus atgarsio vietos ir tarptautinėje spaudoje. Buvo tai, sakyčiau, PET autoriteto ir reikšmės k ul m inacinis laikotarpis. Neveltui Valstybės Departamente mums buvo sakoma, kad PET turi poveikio tarptautinei politikai.

Europines sesijas sudarydavo visų 9 pavergtųjų kraštų delegacijos po 6 asmenis — delegacijų pirmininkai atvykę iš JAV ir 5 iš nuolatos gyvenančiųjų Europoje.

Europinių sesijų proga Strasburge susitikdavome su Vakarų Europos valstybių ministrais, parlamentariais ir spauda. Ne be mūsų įtakos Europos Tarybos Patariamasis parlamentas (Consultative Assembly) sudarė Europos Taryboje neatstovaujamų valstybių komisiją, kuri, mums esant Strasburge, pakvie s d a v o mus į savo posėdžius ir išklaudydavo mūsų pranešimus apie padėtį mūsų atstovaujamoose kraštuose.

Sesijoms pasibaigus, o kartais ir prieš jas, iš Amerikos atvykusieji delegacijų pirmininkai, dažnai pasiskirstę grupėmis, lankydavomės Vakarų Europos sostinėse — Paryžiuje, Londone, Bonnoje, Romoje, Stockholme, Kopenhagoje, Madride, Berne, Hagoje ir Briuselyje.

Negaliu praleisti nepaminėjęs mano pirmo apsilankymo Bonnos užsienių reikalų ministerijoje. Mane pamatęs ir atpažinęs ministerijos vyriausias "durininkas", kuris mano Berlyno laikais tas pareigas ėjo Wilhelmstraseje (Vokietijos užsienių reikalų ministerijoje Berlyne), iš nustebimo ir džiaugsmo beveik puolė į isteriką. Teiravosi apie mano žmoną ir buvusius mano Berlyno kolegas, ypač Prancūzijos ambasadorių de Margerie, Italijos — grafa

Aldrovandi, Danijos ministerį Zahle, Olandijos — grafa Limburg-Styrum, Turkijos ambasadorių Kemaladdin Sami Pasha, taip pat kaip aš išgyvenau karą ir pokarinį laikotarpį. Jis man "atidarė visas Auswaertiges Amto duris", galėjau lankyti ką tik norėjau. Savo nepaprasta laikysena mano atžvilgiu jis atkreipė žurnalistų dėmesį. Kitą dieną visas tas nuotykis pasirodė, su mano atvaizdu, Bonnos spaudos skiltyse.

(Bus daugiau)

**Wanted Journeyman TOOL AND DIE MAKERS**

Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & Close tolerance. Up to \$24,000 or more per year (incentive plan).

APPLY CALL OR WRITE TO:  
**NEW HOPE TOOL & FABRICATION**  
P. O. BOX 807  
FUQUAY VARINA, N. C. 27526  
919-552-9181 (26-32)

**MOLD MAKERS TOOL MAKERS**

We are upgrading our new tooling facility and are in need of aggressive conscientious craftsmen. We offer excellent benefits, insurance, pension, 40-55 hours per week & year round security.

TOP HOURLY RATE UP TO \$11.00 PER HOUR  
**GRAMTHAN, INC.**  
1200 East Street  
Fairport Harbor, Ohio 44077  
216-357-5573  
An Equal Opportunity Employer (24-28)

**OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP**  
to live and work in a Congenial Community

**REGISTERED NURSES**  
with supervisory experience  
FOR 3-11 — 11-7 SHIFT  
ALSO NEEDED

**DIRECTOR OF NURSING**  
B. S. Degree preferably, with experience. Good starting salary with liberal personnel policies. Apply call or write  
**BROOKS COUNTY HOSPITAL**  
QUITMAN, GA. 31643  
912-263-4171 (12-25)

**OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES**

To work and live in a Congenial Community with Supervisory experience. For 3-11 — 11-7 Shift. Good starting salary and liberal personnel policies. Apply call or write  
**CLINCH MEMORIAL HOSPITAL**  
815 CARSWELL ST.  
HOMERVILLE, GA. 31634  
912-487-5331 (12-25)

**Wanted 1st Class Skilled LATHE HANDS MILL HANDS**

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. And be experienced in form work. Fringe benefits & overtime.  
**313-365-4260 (20-28)**

## TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

**UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:**  
7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.  
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.  
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.  
6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

**VĒLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI** pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint Anthony Savings**



1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650  
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

## PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

## NORMANĄ BURŠTEINĄ



Telefonai:  
krautuvės: (312) 263-5826  
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.  
Chicago, Ill. 60601  
Antrame aukšte.

## Mažeika & Evans



Laidotuvių Direktorai  
6845 SOUTH WESTERN AVE.  
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

## Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.





# KŪRYBA IR MOKSLAS



## KETURAKIS - JUOZAS VILKUTAITIS VĖL GRĮŽTA

Stasys Barzdukas

Jau taip yra, kad mirtis, nutraukdama žmogaus gyvybės siūlą, išjungia jį iš gyvenimo ir pasuka užmiršties linkme. Kitaip yra su rašytojais. Jie savo palikimu lieka gyvi ir po mirties. Šitaip į gyvenimą vėl

grįžta 1948 metų rugšėjo 11 dieną miręs Keturakis - Juozas Vilkutaitis: šiais metais išeis knyga 'Tikrasis Keturakis ir jo raštai', išleidžiama jo vaikų. Vadinasi, savo tarpe vėl turėsime mirusį, bet gyvą savo gyvenimu ir raštais autorių. Su velioniu teko susidurti ir man, tad dalinuos pluošteliu atsiminimų.

1930 metų sausio 1 dieną buvau paskirtas lietuvių kalbos ir literatūros mokytoju į Prienu 'Ziburio' gimnaziją. Prienai - nedidelis provincijos miestelis, bet turėjo daug gerų pusių. Jie netoli Kauno, beveik jo priemiestis, viena valanda kelionės lengva mašina arba autobusu. Visai čia pat Birštono kurortas. Pro šalį tekantis Nemunas, aplinkui didžiuliai pušynai. Taip pat Prienai reiškėsi ir gyvu lietuvišku gyvenimu. Tad į paskyrimą mokytoju žiūrėjau kaip į tam tikrą laimėjimą ir juo buvau patenkintas. Paties miestelio visuomenė buvo marga. Visų pirma iš jos išsiskyrė keturi 'didieji'. Tai giliai Prienuose savo šaknis suleidę: katalikų parapijos klebonas prelatas Jonas Valaitis, gydytojas dr. Juozas Brundza, gimnazijos direktorius kanauninkas Pelekas Martišius ir notaras (buves teisėjas) Juozas Vilkutaitis. Toliau ėjo 'mažesnieji' - gimnazijos ir pradžinių mokyklų mokytojai, teismo, pašto, policijos, savivaldybės ir kitų įstaigų tarnautojai, vietos prekybininkai bei pramonininkai, iš kurių ypač išsiskyrė Prienu alaus bravoro savininkas Sachovas.

Margi šios visuomenės atstovai politinių, kultūrinių, ištikinimų atžvilgiu, tačiau mokėję pakilti, kaip kad sakoma, 'aukščiau partijų', tad Prienu visuomenė buvo darni. Sakysim, katalikas klebonas Valaitis mokėjo gražiai sugyventi su tautininku dr. Brundza, taip pat bendrą kalbą su kitais mokėjo rasti gimnazijos direktorius Martišius ir tautininku lai komas notaras Vilkutaitis, formaliai jokiai partijai niekad nepriklausė.

Su pastaruoju mus, gimnazijos mokytojus, daug kas jungė. Visų pirma gimnazijoje mokėsi visi jo vaikai, o jų buvo net šeši. Man pačiam teko būti Leokadijos, Vytauto, Birutės ir Danutės mokytoju. Visi jie buvo geri ir rūpestingi mokiniai, todėl ir mūsų santykiai su visa Vilkutaičių šeima buvo geri. Joje ypač jaunesnieji mokytojai - Ignas Saudargas, Juozas Eidukevičius, Benediktas Bučinskas ir aš - lankydamės ne tik oficialiomis švenčių vardinėmis, ar sukaktuvių progomis, bet mėgdavome užsukti ir be progų - pažaisti tinklinį, krocketą, ar šiaip pasisvečiuoti šeštadienių vakarais. Po nia Vilkutaitienė mus visados mieliai pavaišindavo, netrūko

Kartą Marijos šventėj šiaip gražus pamokslas buvo žiauriai sugadintas, vis tariant kartotinai klaidingai Marijos vardą: vietoj vardininko vis šauksmininką, nes tuodu linksniu atskiria vien skirtinga kirčio vieta.



čia mums šnektos, jautėmės kaip namie. Čia mezgėsi artimesnės mūsų pažintys ir su šeimomis galva - Juozu Vilkutaičiu. Jo judėjimo laisvę varžė invalidumas (jam buvo amputuota viena koja), bet į pašnekesius jis mielai jungdavosi. Jis šiuo atžvilgiu nieku neišsiskyrė iš kitų gausios Vilkutaičių šeimos narių.

Nors buvo miestelio mastu aukštas pareigūnas, bet šios 'didybės' nerodė, jos nepabrėžė, ja nesididžiavo, tad ir mūsų tarpusavio santykiai buvo šilti, paprasti, nuoširdūs. Vilkutaitis savo gyvenimą tvarkė asketiškai tad ir buvo asketiškos išvaizdos žmogus: lieso veido ir liesos išvaizdos, natūralių judesių, laisvos laikysenos. Kiekvienam prieinamas, pokalby reikiama žodį randas. Todėl palyginti su kitais Prienu 'didžiaisiais' jo šeimoj mes mėgomė daugiausia lankytis.

Siuo metu yra aktualus kontroversinis Juozo Vilkutaičio-Keturakio autorystės klausimas. Okupuotoje Lietuvoje siekiama jam paneigti populiarios komedijos 'Amerika pirtyje' autorystę. Anais laikais, taigi prieš penkiasdešimt metų, Prienuose ir apskritai Lietuvoje tokio klausimo nebuvo. Visi tada Juozą Vilkutaitį laikėme 'Amerika pirtyje' autoriumi. Jo paties ir jo šeimos gyvenime tai buvo savaime suprantamas ir aiškus dalykas. Juo abejoti niekam neleido ir ta aplinkybė, kad Juozas Vilkutaitis buvo didžiai nuoširdus, teisingas ir atviras žmogus. Dabar, žiūrint iš perspektyvos, sunku net prileisti, kokio prasmė būtų buvusi svetimą autorystę pasisavinti, juo labiau, kad abiejų brolių (Juoso ir Antano) tarpusavio santykiai nieku nebuvo drumsčiami.

Juozo Vilkutaičio dabartiniai kritikai remiasi jo raštų tariamu nevienodu lygiu - 'Amerika pirtyje' esanti geresnė už 'Simtą margų', bet ar nėra tas

pat ir su kitų autorių raštais? Ar visi jų raštai yra vienodo lygio? Todėl negali atsikratyti įspūdžio, kad Juozo Vilkutaičio nuautorinimas vykdomas kitais, politiniais, ne literatūriniais tikslais. Juk bolševikų okupavusių Lietuvą tikslas likviduoti krašto patriotus. Kai Vilkutaičio atveju jiems tai ne pavyko - jis pasitraukė į Vakarų, tai dabar jie nori jį sunaikinti bent dvasiškai. Todėl jo vaikai atlieka reikšmingą darbą, autoritetingai ir dokumentuotai ginami savo a.a. Tėvo autorystės garbę. Man, Juoza Vilkutaitį geriau pažinusiam ir iš arčiau mačiusiam, taip pat didžiai malonu į šią autorystės bylą įsijungti bent praėjus trumpu pluošteliu šiltų atsiminimų. Džiaugiuosi, kad Keturakio-Juozo Vilkutaičio knyga 'Dirvos' spaustuveje jau surinkta, atiduodama spausdinti ir prisidės prie jo autorystės gynimo ir atminimo atnaujinimo. Keturakis-Juozas Vilkutaitis vėl grįžta į kultūrinį mūsų gyvenimą.

NEPAMIRŠKIT  
ATNAUJINTI  
DIRVOS  
PRENUMERATĄ



Šv. Kazimiero aukšt. lituanistinės mokyklos abiturientai — R. Kazlauskaitė, A. Miškinis ir M. Bankaitytė eina padėti gėlių puokštę prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės.

V. Bacevičiaus nuotr.

### LITUANISTIKOS SEMINARAS

Šią vasarą Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Ryšių centras ruošia šeštąjį lituanistikos seminarą rugpjūčio 5-19 d.

Seminaro programa yra skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, lietuvių literatūrą ir Lietuvos istoriją. Dalyviai galės rinktis iš 10 kursų ir privalės imti mažiausiai keturis — bent po vieną iš viršminėtų sričių. Vakaraus bus specialios paskaitos, diskusijos ir kita programa, bet daugiausia laiko bus skiriama individualioms studijoms.

"Loyola of the Lakes", amerikiečių jėzuitų kunigų sodyboje seminaras įvyks keli kilometrai į pietus nuo Akrono miesto, Ohio valstijoje, JAV vidurvakariuose. Vieta lengvai pasiekiamą. Akrono yra autobusų stotis; lėktuvai leidžiasi Akron-Canton aerouoste. Tai nuošali vieta, toli nuo miesto triukšmo, supama ūkių, paskendusi tarp neaukštų kalvų ir ežerų. Namai yra aprūpinti visais bendrabučio patogumais — maistu, patalyne, rankšluosčiais.

Seminarui registruojamasi paštu, užpildant specialią anketą ir ją pasiunčiant PLJS Ryšių centrui, drauge su negrąžinamu \$15.00 registracijos mokesčiu. Registruojamasi ne mažiau kaip dviem savaitėm. Seminaro mokestis yra \$130.00, įskaitant registraciją. Kursantai renkasi sekmadienį, rugpjūčio mėn. 5 d. ir skirstosi sekmadienį, rugpjūčio mėn. 19 d.

Norintieji gauti įskaitas (undergraduate credit — Lithuanian culture & civilization) iš Kento valstybinio universiteto turi užmokėti atskirą, papildomą mokesį už tris arba šešias valandas. Įskaitos skaičiuojamos pagal ketvirčio (ne semestro ar trimestro) isistemą.

Dėl papildomų informacijų kreiptis į PLJS Ryšių Centrą 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.



LAIŠKAS 'DIRVAI' IŠ EUROPOS

# Paukščių mėgėjas Austrijos - Vengrijos pasienio stepėse

Petras Volunge

NEUSIEDLER EZERAS - BURGENLANDO PUOŠMENA

Burgenland, Austrijos labiausiai į pietus nusidriekusi provincija (oficialiai čia provincijos vadinamos 'Land', 'Lander'), rubežiuojasi su Maskvai pakliautomis Vengrijos ir Čekoslovakijos satelitinėmis valstybėmis. Kai įvažiuoji į Austriją iš vakarų, atrodo, kad kalnams nebus galo. Tik tai pravažiavus Tiroly su jo sotine Innsbrucku, krašto paviršius darosi kiek plokštesnis, nors kelių ar net keliolikos šimtų metrų aukščio kalvos lydi keleivį iki pat Vienos. Į pietus nuo krašto sostinės prasideda didžioji lyguma, kuri nusitęsia į Vengriją. Šiai lygumai vendrai yra davę vardą: 'Puszta'. Burgenlando provincija sudaro vengriškų stepių tęsinį.

Būtų klaidinga manyti, kad puszta yra tarytum dykuma. Anaipol. Tai derlinga lyguma, kurioje dera įvairios javų rūšys, dideliys plotus užima kukurūzai bei saulėgražos, ganosi didžiulės gyvulių kaimeinės. Betgi austriškame Burgenlande labiausiai auginamos vynuogės, iš kurių gaminamas puikus vynas.

Mane į Burgenlandą atvedė savita to krašto gamta. Šios

provincijos puošmeną sudaro Neusiedler ežeras. Tai didžiulis vandens telkinys, užimančias 174 kvadratinis kilometrų, o kartu su pakrantėmis nusidriekusiais nendrynais bei meldynais sudarantis net 300 kv. km. Ežero ilgis siekia 35 kilometrus, plačiausioje vietoje krantai nutolę vienas nuo kito iki 14 kilometrų.

Nedaug Europos žemyne yra tokių ežerų kaip Neusiedlersee. Jau jo gylis yra nepaprastas - tarp vieno ir pusanthro metro. Nekartą vietiniai gyventojai yra eję lažybų, kad perbrisi ežerą neplaukdami - ir lažybas visada laimėdavo. Kita ežero savybė yra ta, kad vanduo yra sūrus, nors toli gražu ne tokio laipsnio, kaip jūroje. Kadaiše visoje vengriškoje pusztoje tyvuliavo jūra. Stepėje dar ir šiandien aptinkama druskos ir kitokių mineralų.

Tačiau Neusiedler ežeras yra pagarsėjęs dar vienu požiriu: jo pakrantės apaugusios plačiomis nendrių bei meldu juostomis.

Kai Burgenlande nėra nei didelių miestų, nei žymesnės pramonės, tai pati gamta išliko žymiai mažiau paveikta šių laikų civilizacijos neigiamų darinių. Kai kurie būdingi kraštui plotai paskelbti gam-

tos apsaugos rezervatais. Jų aplankyti nūn kartu su grupe mėgėjų-ornitologų atsiradau Burgenlande ir sustojau kaime, kuris vadinasi Podersdorf Neusiedler ežero pietinėje pakrantėje, netoli Vengrijos sienos. Beje, ežero didžioji dalis įeina į Austrijos teritorijos ribas. Tik pats pietinis kampas priklauso Vengrijai.

Pati Burgenlando provincija tik po pirmojo pasaulinio karo buvo atskirta nuo Vengrijos ir atiteko Austrijai, kai subyrėjo austrų-vengrų monarchija. Pagal oficialinę statistiką iš 275,000 provincijos gyventojų beveik 88% yra vokiečių tautybės, 10% sudaro kroatai ir 2% vengrai.

Neusiedler ežero ypatumai - sekumas ir druskingumas - sudaro palankias sąlygas florai tarpti, o nendrams ir maldais prižėlusios pakrantės leidžia ten įsikurti ir veistis gausiai gyvūnijai, ypač paukščiams. Mano kelionės tikslas kaip tik yra stebėti Neusiedler ežero ir Burgenlando lygumų - pusztos plunksnuočius. Beje, tai jau nebe pirma mano kelionė į Burgenlandą. Pirmą kartą čia lankiausi prieš 17 metų.

Visame Europos žemyne aptinkama apie 450 paukščių rūšių. Bet nėra nei vieno paukščio, kuris būtų paplitęs visame kontinente. Kiekvienas paukštis pasirenka jam tinkamiausią aplinką, savo biotopą. Būtų bergždžias dalykas ieškoti Norvegijos fiorduose gyvenančių paukštį Viduržemio jūros pakrantėse. Nors, antra vertus, ne tik rudenį ir pavasarį, kai vyksta paukščių traukimas, bet ir šiaip metų būvyje ornitologui gali nusišypsoti laimė pastebėti retą, aplinkai visiškai nebūdingą egzempliorių. Pasitaiko, kad audros ar kitos išimtinės gamtinės aplinkybės atbloškia paukštį net iš kito kontinento, pav., iš Amerikos.

Ornitologija mėgėjui yra tam tikras sportas, tad kiekvienas ornitologas stengiasi pasiekti didžiausią stebėtų paukščių skaičių. Kaip kiekvienas sportininkas, taip ir ornitologijos mėgėjas gali įeiti ir į istoriją, jei jam pavyks pirmą kartą pastebėti nebūtingą biotopui paukščio rūšį ir jei jo stebėjimas bus pripažintas kompetetingos instancijos, sakysime, šalies reprezentatyvinės ornitologijos draugijos. Noras pamatyti skirtingesnius paukščius, negu tuos, kurie aptinkami gyvenamame krašte, skatina ornitologą mėgėją išsiruoti kartais net ir tolimoms kelionėms. Ir šių eilučių autorius yra aplankęs tokias Europoje pagarsėjusias gamtos apsaugos sritis kaip Camargue Ronos upės žiotyse pietų Prancūzijoje, jis yra buvojęs Coto Donana pietų Ispanijoje, nusidanginęs iki Islandijos ir Lofotų salų šiaurės Norvegijoje, lankęsis Setlandų ir Orkney Didžiosios Britanijos šiaurėje,

jau nekalbant apie Helgolandiją, Olandiją, Šiaurės jūros ir Atlanto vandenyno pakrantes (Bretaniją) ir t.t.

Ir vis dėlto dar lieka paukščių rūšių, kurias pažįstu tik iš paveikslų ar iš iškamšų zoologijos muziejuose.

Savaime nėra jau toks paprastas dalykas paukštį pastebėti ir tiksliai nustatyti jo padermę. Kaip jau minėjau, Europoje priskaitoma apie 450 paukščių rūšių. Bet dažniausiai patinai skiriasi nuo patelių, tad objektų skaičius beveik padvigubėja. Negana to. Jaunikiškai ilgesnį laiką turi kitą apdarą, nekaip suaugę paukščiai. Kai kurios rūšys net kelis metus iš eilės kaitalioja plunksnų spalvas, kol pasiekia suaugusiųjų išvaizdą. Pagaliau ir suaugę paukščiai neretai atrodo skirtingai vadinamame vestuviniame ir paprastame apdare, kai vasarą ar rudenį išsišeria. Taigi atsižvelgus į visas galimas atmainas pirminis paukščių rūšių skaičius (450) įvairiais metų laikotarpiais išvaizdos atžvilgiu keleriopai pašoksta.

Atsiranda ir kitų sunkumų paukščių rūšiai nustatyti. Yra lengviausia stebėti vandeninius paukščius. Jie mažiausia juda, tad per gerą žiūrą, ypač teleskopinio tipo, vandens paviršiumi plaukiojanti ar benardanti paukštį nesunku atpažinti. Bet paukščiai yra gana judrūs, neramūs sutvėrimai. Jeigu ir pastebėjai ant šakos tupintį paukštį, tai per arti prie jo neprieisi: jis tave anksčiau pamatys, negu tu jį - pakils ir nuskris. Zinovas gali spręsti apie paukštį iš jo bendros išvaizdos (silueto),

iš plunksnų derinių skrendant iš paties skrydžio, iš sparnų plasnojimo ir t.t. ir t.t. Bet reikia palankių sąlygų, kad galėtum tiksliai, be klaidos, nustatyti, koks čia paukštis. Žiūrint prieš saulę, paukštis atrodys kitaip, negu pauksmėje. Užtenka, kad pakiltų kiek smarkesnis vėjas ir ežero paviršius kiek subanguotų, tuomet ir geriausias žiūronas nedaug ką bepadės. Taigi, ir ornitologui mėgėjui nelengva pasiekti 'rekordą' ir pasigirti dideliais stebėtų paukščių skaičiais.

Ornitologai mėgsta kartoti savaime paradoksinį posakį: 'Ausimis galima daug matyti'. Tuo norima pasakyti, kad klausia gali padėti nustatyti paukščio giminę. Išgirsti begiedantį paukštį galima jau iš tolo, arba ir pasislėpusi lapų tankmėje. Pagal ornitologines taisykles nėra būtina paukštį pamatyti, užtenka jį girdėti. Oyra ir taip panašių paukščių jog tikrai iš balso galima tiksliai nustatyti, koks paukštis štai laipioja medžio kamieniu.

Vokiečių kalboje yra posakis: 'Er hat Vogel im Kopf'. To posakio vertimas skamba maždaug taip: 'Jam ne viskas tvarkoj galvoje'. Ir vis dėlto ornitologų mėgėjų būriai keliai dar prieš aušrą, aunasi ilgais auliniais guminiiais batais užsikrauna kuprinę, apsikarsto žiūronais ir traukia pajūriais bei paežeriais, braido po balas, maklinėja paupiais, dūlina laukais, slankioja miškais kopia į kalnus ir - jaučiasi laimingi, galėdami stebėti tą pamėgtą sutvėrimą - paukštį.

(Bus daugiau)

## "Amber Holidays"

### 1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

VIENOS SAVAITĖS: Maskva/Vilnius

Liepos 12 — \$865.00 rugsėjo 26 — \$829.00  
 rugpiūčio 2 — \$865.00 spalio 10 — \$829.00  
 rugsėjo 19 — \$829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

Rugpiūčio 8 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 .....\$1189.00  
 gruodžio 19 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 .....\$1045.00

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

### TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway  
 P. O. Box 116,  
 South Boston, Mass. 02127  
 Telefonas: (617) 268-8764



Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AN/OR GOVERNMENT APPROVAL. REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT # TA 0324.

Opportunity for 1st Class

### MACHINISTS N/C LATHE OR MILL

Must have job shop experience, and be able to set up work from blue prints & close tolerance. Up to \$9.70 per hour. 50 hour work week. THIS IS A GROWING COMPANY. SOUTHWEST AREA.

KESTRAN, INC.

8181 Commerce Park Dr.  
Houston, Texas 77036

713-771-5831

(23-26)

### MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS, HAVE OWN TOOLS, READ BLUE PRINTS, POSITION OPEN ON ENGINE LATHE & TURRET LATHE, VERTICAL & HORIZONTAL MILLS.

- COMPETITIVE SALARY
- MAJOR MEDICAL
- DISABILITY INSURANCE
- LIFE INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- PENSION PLAN

### MG CECIL EQUIPMENT

6186 Norwalk Road  
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer

(23-32)

### OPPORTUNITY FOR SKILLED HELP

TO WORK AND LIVE IN A SMALL CONGENIAL COMMUNITY.

### JOURNEYMEN OR 1ST CLASS MACHINISTS

Must be able to set up, work from blue prints & close tolerance

ALSO NEEDED

### EXPERIENCED SHEET METAL FABRICATORS

FOR 1ST & 2ND SHIFTS.

Top wages and a complete benefit package.

4 hours from Ocean and 1 hour from Blue Ridge Mountains.

Apply call or write to: B. TAFFEC

### WILLIS INDUSTRIES INC.

P. O. Box 335  
Conover, N. C. 28613

704-464-5050

(25-27)



# Lietuvių Fondo veikla

ANTANAS JUODVALKIS

Lietuvių Fondas yra gana komplikuoata organizacija, turinti nuolat rūpintis sukaupto kapitalo geriausiu investavimu ir gauto pelno tikslingiausiu paskirstymu.

Prieš atostoginis Tarybos posėdis įvyko š. m. birželio 10 d. savoje būstinėje. Apie savo veiklą pranešimus padarė šios institucijos: Valdybos — pirm. dr. G. Balukas, izd. K. Barzdukas ir Kontrolės P. Želvys, investavimo komisijos pirm. Povilas Kilius, pelno skirstymo komisijos pirm. — dr. K. Ambrozaitis, Lietuvių Fondo leidinio redaktorius A. Bagdonas.

Tarybos posėdžiui pirminkavo Tarybos pirm. dr. A. Razma, o sekretoriavo dr. J. Račkauskas ir D. Kojelytė. Pirminkaujantis pasidžiaugė gerai pavykusi ir darbingu metiniu narių suvažiavimu, gražiais spaudos atsiliepimais. Pastebėta, kad praėjusiame suvažiavime mažiau domėtasi turimo kapitalo investavimu, bet didesnis dėmesys skirtas pelno paskirstymui. Spaudoje buvo nuosai kurios kritikos dėl pelno paskirstymo tikslingumo ir svarbumo. Pozityvūs siūlymai bus priimami dėmesin ir, pagal galimybes, tenkinami.

Dr. G. Balukas pranešė gerą žinią apie lietuvių kalbos kurso Illinois universitete Circle Camp, Chicagoje, palikimą ir paskirtus kreditus. Laukiama patvirtinant lektoriaus ir kviečiame studentus, ypač lietuvius, registruotis.

Vasaros darbams yra priimti trys studentai: Birutė Tamulynaitė, Dalia Aukštuolytė ir Jonas Kuprys. Jie pavaduos atostogaujančius tarnautojus, tvarkys archyvą, nuotraukas ir aplamai susipažins su Fondo veikla.

Per 5 mėnesius pagr. kapitalas paaugo 45,300 dol. ir pasiekė 1,570,000 dol. Nuo metų pradžios įstojo 103 nauji nariai ir dabar sudaro 4,620 narių šeimą.

Investavimo komisijos pranešimą padarė pirm. Povilas Kilius. Plačiau apžvel-

gė bendrą krašto ekonominę padėtį ir Fondo padarytus investavimus. Krašto ekonominė padėtis rodo pavargimo žymes ir pamažu slenkanti į atoslūgį (recesiją). Vertybinių popierių rinka svyruoja ir turi tendencijos kristi. Dolerio vertė didėjančiu tempu mažėja, o administracija nesiima veiksmingesnių priemonių kritimui sulaukyti. Degalų trūkumas iškėlė jo kainas ir iššaukė didelį gyventojų nepasitenkinimą. Amerikiečiams benzinas yra lygiai svarbus, kaip kasdieninė duona. Vyriausybė nerodo reikiamo ryžto susidariusiai padėčiai spręsti. Ekonominė ateitis yra neaiški. Esant tokiai padėčiai, geriausi investavimai ir toliau lieka trumpalaikiai sertifikatai su aukščiausiom palūkanom.

**Pelno skirstymo komisijos** pranešimą padarė pirm. dr. K. Ambrozaitis. Komisija šiais metais turėjo du posėdžius ir paskirstė 23,200 dol. Gauta 42 prašymai 107,380 dol. sumai.

Komisijos darbas sunkus ir nedėkingas, bet stengiamasi atlikti rūpestingai ir nešališkai. Pasirodžiusi spaudoje kritika nevisad yra apimanti visumą. Dažniausiai rašantieji propaguoja savas pažiūras, bet pamiršta ar nemato kitų reikalų ir prašymų. Ateityje numatoma plačiau informuoti lietuvių visuomenę, kad visi matytų kam ir kur gautas Lietuvių Fondo pelnas eina. Negalima apsieiti ir be tūkstantinių "medalių", kaip Al. Vaškėlis "Aki-račių" 4 Nr. priekaištuoja.

**Lietuvių Fondo leidinio** redaktorius Ap. Bagdonas vis dar laukia naujų prenumeratorių ir aukotojų. Narių sąrašas papildomas naujai įstojančiais ir, kol kiti straipsniai dar neparašyti, narių sąrašas bus tęsiamas ir toliau. Straipsnių autoriai pasižadėjo savo įsipareigojimus atlikti ankstyvą rudenį, tuojau po vasaros atostogų. Įvertindami Lietuvių Fondo leidinį, čia pat posėdžio metu, po 250 dol.



Lietuvių Fondo tarybos ir valdybos nariai, dalyvavę 1979. VI. 10 posėdyje. Iš kairės sėdi: dr. Gediminas K. Balukas (valdybos pirm.), Daina Kojelytė, Marija Remienė, dr. Antanas Razma (tarybos pirm.). Stovi: Kazys Barzdukas, Apolinaras P. Bagdonas, Viktoras Naudžius, Povilas Kilius, Antanas Juodvalkis, Petras Želvys, Stasys Baras, Jonas Vaznelis, dr. Kazys Ambrozaitis, Pranas Mažrimas, dr. Vytautas Tauras ir dr. Ferdinandas Kaunas. Jono Kuprio nuotr.

Rašydami testamentus, neužmirškime Lietuvių Fondo, įrašykime į testamentą numatytą sumą ir tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON — FOR — PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60629".

- |   |                |
|---|----------------|
| 1. Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1979. VI. 1 d. .... | \$1,570,060.00 |
| 2. Per 5 mėnesius paaugo .....                              | \$ 45,318.00   |
| 3. Pelno Skirstymo komisija paskirstė .....                 | \$ 573,251.00  |

Visi statykime Lietuvių Fondą, kad jis pasiektų 2 milijonus ir kasmet galima būtų paskirstyti

150 tūkstančių dolerių.

LIETUVIŲ FONDAS

paaukojo ir tapo mecenatais: dr. A. Razma, dr. G. Balukas, dr. K. Ambrozaitis ir dr. F. Kaunas. Kad daugiau tokių būtų!

**Renginių vadovė M. Remienė** pranešė, kad metinio narių susirinkimo proga, Jaunimo Centro kavinėje įvykusi vajuos vakariene buvo labai sėkminga ir Lietuvių Fondo kapitalas paaugo 26,000 dol.

Rudenis pokylis įvyks š. m. spalio 6 d. Marriot viešbučio puošnioje salėje. Bilietai jau dabar gaunami pas visus Tarybos ir Valdybos narius. Pokylio metu numatoma pagerbti pasižymėjusį lietuvių. Gros jungtinis neolitanų (A. Modesto vad. ir Bichnevičiaus orkestrai. Visi kviečiami iš anksto rezervuoti stalus.

Po pranešimų buvo gyvos diskusijos investavimo, pelno skirstymo, leidinio, vajuos vakarienos ir kitais klausimais. Iškeltus klausimus ir pageidavimus atitinkamos komisijos priėmė dėmesin.

Išteigta Elenos Ciplijauskienės vardo 1000 dol. kasmetinė stipendija, kuri bus skiriama aukštesnio laipsnio siekiančiam studentui. Diplominis darbas turėtų būti rašomas iš Lietuvos istorijos. Šių metų stipendija paskirta Rasai Mažeikaitei, siekiančiai doktoratą.

Baigus posėdį, Tarybos narys Stasys Baras pasveikino šio mėnesio varduvinkus — Antanus, Jonus, Petrus ir Povilus. Sugiedota ilgiausių metų ir išlenkta po šampano taurę. Geroje nuotaikoje valandėlė pabendrauta ir pasikalbėta Fondo

ir bendrais lietuvių reikalais

Postostoginis Tarybos posėdis numatytas rugsėjo 9 d. 11 val. savoje būstinėje.

## CHICAGOS NEOLITUANAMS

Šių metų pavasarinė išvyka į gamtą sujunginama su IV PLJ kongreso ruošiamą Lietuvių Diena, kuri įvyks š. m. liepos 1 d. 12 val. National Grove ir McCormick Woods Parke, esančiam North Riverside, Ill., į pietus nuo Cicero.

Programoje numatyta dainos, šokiai, sportas ir kiti įvairumai. Veiks užkandinės ir baras. Gros Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas A. Modesto.

Visi kviečiami atsilankyti ir sekmadienio popietę praleisti gamtoje.

## PATIKSLINIMAS

A. Juodvalkio rašinyje apie ALT S-gos seimo banketą iškrita pastraipa. Solistė Vanda Stankienė ne tik atliko meninę programą, bet taip pat svečius linksmino ir šokių metu, grojant A. Stelmoko orkestrui. Publika žavėjosi jos daina ir labai šiltai priėmė.

Ji atsisakė nuo užpelnyto honoraro ir paaukojo Sąjungos seimo išlaidoms mažinti. Rengėjai yra labai dėkingi.

## VYČIŲ GEGUŽINĖ CHICAGOJE

Liepos 4-tą Vyčių salėje ir sodelyje vyks Illinois-Indiana apygardos vyčių gegužinė. 12-tą valandą pietūs jau bus paruošti, bet

bus galima juos valgyti iki vėlaus vakaro. Orkestras gros šokiams. Daug visokių linksmybių bus. Salė yra naujai išdekoruota, grindys blizgą, sodelis yra sutvarkytas ir gražus. Vyčiai nori kartu su Chicagos lietuviais atšvęsti Amerikos nepriklausomybės šventę.

## MENININKŲ DĖMESIUI

Illinois-Indiana apygardos vyčiai organizuoja 66-tąjį Lietuvos vyčių seimą Chicagoje. Rugpiučio 16-tą Marquette Parko parapijos salėje bus festivalis, kuriame bus ir meno paroda. Vyčiai kviečia lietuvius menininkus dalyvauti toje šventėje su savo kūriniais. Į seimą suvažiuos vyčiai iš visos Amerikos, ne vienas norės įsigyti lietuvių menininko sukurtą paveikslą. Tuo reikalu reikia skambinti Aleksandriui Mockui, 636-6864.

## SPAUDOS STALAS SEIME

Lietuvos vyčių seime Chicagoje bus spaudos stalas. Ant jo bus išdėtos vyčių parašytos knygos anglų ir lietuvių kalbomis. Bus galima jas ir pamatyti, ir įsigyti. Vyčiai, kurie yra parašę kokią knygą, į seimą atvažiuodami turi atsivežti jos bent keletą egzempliorių. Spaudos stalą organizuoja Sabina Klatt, jai padeda Emilija Pakalniškienė.

NEPAMIRŠKITE  
ATNAUJINTI  
DIRVOS  
PRENUMERATĄ



Lietuvių Tautinių Namų šeimininkas Br. Kasakaitis priėmė vaišina ALT S-gos seimo svečius. K. Pocius nuotr.



# ■ Laiškai Dirvai

## KUR TA "METAMORFOZĖ"?

Pastebėjęs (iš kitos pusės, Dirvoj, gegužės 24), jog "Rastenis aiškina, kad Bendruomenė yra visdėlto daugiausiai reprezentatyvi lietuvių atstovė, nes josios rinkimuose dalyvauja 7, 9, o gal ir 10 tūkstančių", **vm** nei iš šio nei iš to suktelėjo: "Kokia metamorfozė!"

Kieno metamorfozė (permaina)? Bendruomenės? Ar lietuvių? Ar rinkėjų skaičiaus? (Beje, aš esu tik konstatavęs Bendruomenės renkamos tarybos, ne Bendruomenės, didesnę reprezentatyvumą už Amerikos Lietuvių ar Vliko tarybų reprezentatyvumą, ir to **vm** regis neginčija). Pasirodo, **vm** tariasi susidūręs su... Rastenio Metamorfoze!

Neiškęsiu neužginčijęs viešai, Dirvos skaitytojų akyse, **vm** kompetentingumo spręsti apie mano "metamorfozes", kadangi jau sekančiu išsižiojimu jis pats pasirodė esąs labai prastai informuotas net apie elementarius mano biografijos faktus, tai ką gi beminėt jo supratimą apie mano tų ar kitų pažiūrų kitimą (ar sustingimą) per penketą pastarųjų dešimtmečių...

Sako: "Juk turbūt gražiausią savo gyvenimo laiką Rastenis praleido besidarbuodamas mūsų veiksmuose"...

Aš jaučiuos ir sprendžiu, kad gražiausias mano gyvenimo metas man yra kaip tik dabar, o veiksmuose — nesidarbuoju. Iš tikrųjų tai ir niekad nesu turėjęs progos tikra to žodžio prasme darbuotis mūsų vadinamuosiuose veiksmuose. Prieš 25-29 metus esu buvęs A. L. Tautinės Sąjungos deleguotas į A. L. Tarybą ir esu dalyvavęs bene trijuose jos metiniuose susirinkimuose. Bet, ypač J. Lapinsko pirmininkavimo metu, paaikškęs, kad ALT S-gos valdyba nepajėgia savarankiškai apsispręsti netgi dėl labai paprastų A. L. Taryboje iškylančių klausimų, paprasčiau pirmininką mane nuo "darbavimosi tame veiksmuje" atpareigoti. O prieš apie 10-13 metų buvau nuo L. T. Sąjūdžio (Vlike dalyvaujančio tautininkų varianto) deleguotas dalyvauti bent keliuose Vliko tarybos posėdžiuose ir, regis, bent viename Vliko seime. Vėliau, kai LTS Vlike dalyvavimo reikalus faktiškai ėmė lemti ALT S-gos pirmininkas (tuo metu T. Blinstrubas), atskira LT Sąjūdžio "vadovybė" tapo beprasmė ir pasiprasčiau mane iš jos irgi atpareigoti.

Kad Alta ir Vlikas niekad nebuvo platesniū masių rinkti, tai akivaizdus faktas, kuris manęs niekad nejaudino, kadangi kitaip ir būti negalėjo. Bendruomenė susikūrė sistema gerokai reprezentatyviau savo vadovybei sudaryti. Nėra garantijos, kad reprezentatyvesnė vadovybė automatiškai bus energingesnė, gablesnė ir išmintingesnė. Bet neturi tokios garantijos nė oligarchiškai sukomplektuotos vadovybės. Platesnės masės rinkimais pasirėmusi vadovybė bent gali didžiulis, remdamasi bene Churchillui priskiriamu kalamūru: "Pati blogiausia valdymo sistema yra demokratija, bet geresnė už ją dar nesugalvojom"...

Prisipažįstu, kad — ypač keletą pastarųjų metų — JAV L. Bendruomenės vadovybėje, pagal savo nuovoką, matau keletą asmenų mūsiškei vadinamajai politinei veiklai kompetentingesnių, apsukresnių ir taktiškesnių už visus matuosius Altos ir netgi kone visus Vliko veikėjus. Bet gal taip yra tik dėl B-nei palankaus atsiktiktinumo, o ne būtinai dėl to, kad ta vadovybė yra kilusi iš reprezentatyvesnės sistemos.

Dar daugiau: **vm** negirdėjęs, kad Rastenis būtų protestavęs dėl demokratiškai išrinkto seimo paleidimo (Lietuvoj, 1927 metais!), o dabar štai demokratišką reprezentatyvumą giria...

Jei čia ta "metamorfozė", tai apie tai galėtų būti nemaža įdomių kalbų, bet tam gal reiks kokios kitos progos lukterti. O tuo tarpu pakaks pastebėti, kad man irgi neteko girdėti, kad ir **vm**, tegu gimnazistas tebūdamas, dėl to seimo paleidimo, arba vėliau būdamas studentas dėl rinkimų "amžino" atidėliojimo būtų kur nors girdimai paprotestavęs...

V. Rastenis  
Woodhaven, N. Y.

### vm ATSAKO

Labai atsiprašau, jei pervertinau V. Rastenio nuopelnus veiksmuose. Dėl to jis pats turėtų bent iš dalies jaustis kaltas. Mat skaitydamas jo straipsnius apie VLIKą pagalvoju, kad jis viską žino iš savo patyrimo, bet ne kokių gandų. (Kažin kodėl jis nutylė savo veiklą Lietuvos Laisvės Komite, kuris irgi nebuvo 'rinktas'?).

Net iš to, ką jis dabar čia rašo, Rasteni reikia laikyti tautinės srovės žmogumi, kurį Lietuvoje neturėjo daug laimės su demokratiškai ne technika. Net ir išeivijoje jis negalėjo sutarti ir su demokratiniais išrinktais pirmininkais!

Būčiau tikrai palikęs jo

'elementarius biografijos faktus', jei jis iš karto būtų pasakęs, kad kai kurie Bendruomenės veikėjai jam atrodo kompetentingesni, apsukresni ir taktiškesni už visą ALTą ir VLIKą ne dėl to, kad kilo iš reprezentatyvesnės sistemos, bet tik dėl B-nei palankaus atsiktiktinumo. Bet vietoje to jis įtaigavo, kad jie geresni nes plačiau rinkti, kas ir sukėlė mintį apie metamorfozę. Iš esmės kalbant klausimas sukasi apie tai, kas gali su didesniu autoritetu kalbėti pavergtos tautos vardu? Man atrodo, jog niekas nepasikeitė kas verstų manyti, kad aštuonių tūkstančių vietos gyventojų išrinktos tarybos ar valdybos balsas būtų reikšmingesnis už ad hoc tam reikalui sudaryto komiteto. To pasisekimas ar nepasisekimas priklausys ne nuo už jį balsavusių išeivijoje žmonių skaičiaus, bet tautos norų atspėjimo ir sugebėjimo prisidėti prie jos troškimų išsipildymo.

## KIRILICA IR GRAZDANKA

"Dirvos" Nr. 20 V. Meškauskas atsiliepė į mano laišką dėl "Spaudos draudimo" platesniu straipsniu, kuriame padėkojo man už gerus norus, bet pridėjo ir priekabėlę "mane betikslindamas P. Lelis pridare tiek klaidų, kad sykį verta iš pagrindų išsiaiškinti". Čia žodis "tiek" nepasako ar daug tų klaidų ar mažai.

Perskaičius jo pridėtus Vėbros, V. Merkio ir A. Hilferdingo spaudos draudimo komentarus, niekur nerasiu nurodymo kur mano padaryta "tiek" klaidų. Mano laiškas buvo rašytas tik dėl dviejų netikslumų: kad caro laikais Rygos gubernija buvo ir kad spaudos draudimas rėmėsi tik žodiniu caro įsakymu, kaip klaidingai rašė Meškauskas. Dabar jis, pasiremdamas nurodytų autorių komentarais, pripažįsta, kad spaudos draudimas rėmėsi ne caro žodiniu įsakymu, bet gen. gub. Kaufmano slapto aplinkraščiu Nr. 96. Tie panaudoti kitų autorių komentarai, minint šiais metais 75 metų spaudos atgavimo sukaktį, gali būti įdomus "Dirvos" skaitytojams, bet jie niekur mano laišku nebuvo liesti, tai

ir negalėjau padaryti klaidų.

V. Meškauskas visur naudoja rusų rašto pavadinimą "kirilica" nors spaudos draudimo metų rusai buvo įvedę Lietuvoje ne kirilica, o graždanką. Tikrumoje tai nėra tas pats. Kirilica buvo sudaryta iš didžiųjų graikiškų raidžių, o kurių raidžių rusų kalbos garsams išreikšti truko, tai tokios raidės paimtos iš senovinio bažnytinio rusų rašto. Toji kirilica buvo caro Petro Didžiojo 1707 m. reformuota ir pavadinta graždanka. Caro laikų mokyklose teko mokintis rusų bažnytinio rašto, nes tikybos ir slavų bažnytinės kalbos vadovėliai buvo atspausdinti ne graždanka, o kirilica-glagolica. Visi kiti dalykai buvo dėstomi iš vadovėlių parašytų graždanka. Po revoliucijos, sovietai ją šiek-tiek reformavo.

Čia pridėdamas graždan- kos rašto pavyzdys — rusiškos raidės lietuviški žodžiai. Caro rusams nepavyko jo įvesti Lietuvoje.

P. Lelis  
Toronto, Ont.

## LIETUVA SU LENKIJA, BET NE LENKIJA VALDĖ LATGALĄ 200 METŲ

P. Lelis Dirvoje 1979. 5. 3 Nr. 18 pataiso V. Meškauską, rašiusį Dirvos Nr. 14, bet ir jis, kaip ir Meškauskas, suklysta rašydamas — aiškindamas, kad Latgalijoje spauda buvo draudžiama, nes Latgalija buvo sukatalikinta, ten buvo vartojamas lotynų raidynas, kadangi Latgalą apie 100 metų valdė Lenkija.

Taip ir lenkai ir rusai ir vokiečiai mūsų praeitį aprašinėdami iškreipdavo ir dabar iškreipia mūsų krašto vietovardžius, valdovų vardus, mūsų Lietuvą kuni- gaikštija vadino. Ir Mindaugas ir Gediminas buvo karaliai, taigi ir Lietuvą karalija reikėjo vadinti. Latgaliją nuo 1561 m. valdė Lietuva, o nuo 1569 taip pat ir Lenkijos skiriami administratoriai. Lietuva su Lenkija valdė Latgalą 200 metų.

Svetimtaučiai aprašinėdami Lietuvą su faktais dažnai nesiskaito, jei tik tas jiems yra naudinga. Mes

patys jais nesekime ir nei kitų nei savęs neklaidinkime.

A. Sirutis  
Santa Conica, Cal.

## V. MEŠKAUSKAS ATSAKO:

Skaitytojų laiškai yra labai naudingas ir sveikintinas dalykas. Tik šiuo atveju diskusijos per ilgai nusiųsė. Sunku įsivaizduoti, jog kas nors perskaitęs aukščiau atspausdintus laiškus, pradėtų ieškoti senus Dirvos numerius, kad sukurtų tikrą tiesą. Už tat man atrodo, kad gerų norų A. Siručio laiškas liks nesuprastas. Peržiūrėjęs savo seną str. aš ten radau tik vieną vietą, kur minima Latgalija, būtent: "Tokiu būdu latviams tik Latgalijoje spauda lotynų raidėmis buvo draudžiama". Ir dabar nemanau, kad ta proga reikėjo išdėstyti visą to krašto istoriją.

Grįžtant prie P. Lelio laiško turėčiau pastebėti, kad "kirilicos" terminą visur vartoja V. Merkys ir toks buvo vartojamas rusų įstaigų susirašinėjime spaudos draudimo reikalais. Žinoma, aš turėjau rašyti, kad Kaufmano spaudos draudimas "nebuvo vykdomas... Rygos gen. gubernijoje", o ne "Rygos gubernijoje". Tačiau tai ne esminis dalykas, nes tuo tik norėta pasakyti, kad gubernatoriaus Kaufmano įsakymas buvo privalomas tik jo gen. gubernijoje, o ne kaimyninėje Rygos. Savo pirmame laiške P. Lelis rašė, kad caras patvirtino Kaufmano įsakymą, kas neatitinka tiesai.

Visa tai dabar nesvarbu, nes perskaitęs Vytauto Merkio knygą susidariau įspūdį, kad ano meto lietuvių inteligentijai mažai rūpėjo kova už elementarines tautos teises, kas vedė jau prie aktualaus klausimo: ar dabartinis iš sovietų malonės valdantis sluoksnis tikrai išnaudoja visas galimybes tiems patiems reikalams? Tai, o ne caro laikų gubernijų pavadinimai, buvo esminis klausimas.

## FIELD SERVICE ENGINEER

Newly located manufacturer in Ann Arbor is looking for field engineers. Minimum of 3 to 5 years experience desirable. Extensive traveling. Salary negotiable.

Contact:  
PHOTON SOURCES INC.  
4651 PRATT RD.  
ANN ARBOR, MICH. 48150  
313-973-0285 (15 27)

## SCREW MACHINE

We have openings for individuals to set up & operate automatic screw machines.

BROWN & SHARPE & WARNER SWASSEY  
Minimum 10 years experience.  
FULL TIME, DAYS & NIGHTS.  
Good company benefits, air conditioned plant, overtime.  
Apply call or write to Vice President of Manufacturing

DETROIT FLUID PRODUCTS  
3001 Grant Ave.  
Bellewood, Ill. 60104  
312-547-0500

An Equal Opportunity Employer M/F/H (25-31)

**ГЪСМЕ А.**

**АНЕЙ АДОМА КРЪ ЕВА.**

Ишь рогуль ликсма мѣста  
Ира Ева ишмѣста, (абы елкс  
Дѣль вобуля вальгима, по лу каркѣ).

Царь жальця пагундикма.  
Эйль лу Ева ишь рогуль,  
Пажиникъ проце артогуль.  
Лауконь Адомай зарась.  
Яу не тава тась дварась.  
Адокась, ишь рогуль эѣдамсь,  
Скрусугоуль ашаномь ледамсь.



## BOSTONO AUKŠT. LITUANISTINEI MOKYKLAI 30 METŲ

Šiomet Bostono aukštesnioji lituanistinė mokykla sulaukė jau 30 metų amžiaus. Ji buvo įkurta 1949 m. rugsėjo 17 d. šv. Petro parapiinės mokyklos patalpose So. Bostone ir ilgą laiką tomis patalpomis naudojosi, remiama prel. Pr. Virmauskio, o vėliau naujojo kultūringo klebono kun. Antano Baltrušūno. Tarpe pirmųjų šios mokyklos steigėjų buvo Juozas Audėnas, Romualdas Budreika, Daurmantas Čibas, dr. Jurgis Gimbutas, dr. Marija Gimbutienė, Juozas Kapočius, Stasys Lušys, Irena Manomaitienė, Kazimieras Mockus, Povilas Žičkus, Aleksandras Ivaška, Antanas Matjoška. Pirmasis jos direktorius — Vladas Kulbokas, o vėliau jai vadovavo Kazimieras Mockus, Justinas Vaičaitis, Ona Girniuvienė, Antanas Mažiulis ir paskutiniuosius 19 metų rašytojas Antanas Gustaitis.

Per tą 30 metų laikotermis joje darbavosi tikrai daug mokytojų, kai kurie jų net ilgiau kaip po dešimtmetį. Pagerbiant šių tautiečių nepaprastai reikšmingą įnašą lituanistiniam švietimui, šia proga galima prisiminti, kad ir tokį jų sąrašą:

Janina Ambraziejienė, Bernardas Brazdžionis, Algis Brazdžionis, Dalia Barmutė, Nijolė Baškytė, Petras Bliumas, Vilija Čepaitė, L. Čepienė, Aldona Dabrilienė, Aldona Dabrilaitė, Mykolas Drunga, Sofija Dukrickienė, D. Bivienė, L. Herbštaitė, Julius Gaidelis, Ona Girniuvienė, Mirga Girniuvienė, Antanas Gustaitis, Dzidas Giedraitis, Jeronimas ir Henrikas Kačinskai, Petras Kaminskas, Giedrė Karosaitė, Vida Kleinienė, kun. Jonas Klimas, kun. Antanas Baltrušūnas, Juozas Kuncaitis, Lidija Jašinskienė, Paulina Kalvaitienė, J. Lapšienė, St. Lizdenienė, Algis Makaitis,

Regina Makaitienė, Skirma Makaitytė, A. Mickūnienė, T. Naginionis, Antanas Saulaitis, Liuda Senutienė, Vytenis Senuta, Gintas Simonaitis, Reda Simonaitienė, Renata Špakevičienė, Dalia Vakauzaitė, M. Tamošiūnienė, Izidorius Vasyliūnas, B. Vasyliūnienė, Irena Veitienė, Zita Zarankaitė, D. Pautienienė, Lilija Kulbienė, Zita Krukoniene.

Įkūrimo metais Bostono lit. mokykloje tebuvo tik 25 mokiniai, kurių skaičius 1957-58 mokslo metais pasiekė net 182. Vėliau, naujiesiems išeiviams iš Bostono išvažinėjant į kitus miestus ir dėl "patriotinio atoslūgio", mokinių skaičius ėmė palengva mažėti, kurį laiką jų vidurkis dar buvo apie 125, o šiais sukaktuviniiais metais iš viso teliko tik 79.

Dabar Bostono lituanistinėje mokykloje LB švietimo tarybos užbręžta programa nuo vaikų darželio iki paskutinės gimnazijos klasės išeinama per 12 metų. Mokykla naudojasi puikiais amerikiečių mokyklos patalpomis, kurias su šviesa ir šiluma nemokamai duoda Bostono mokyklų komitetas. Taigi materialinės sąlygos žymiai pagerėjo, bet, deja, mokinių skaičius dėl pačių lietuvių kaltės sumažėjo.

Šiomet jubiliejiniai mokslo metai buvo baigti birželio 3 d. Mokyklą baigė 10 jaunuolių: Danutė Auštraitė, Lelia Banevičiūtė, Cynthia Hodges, Ramūnas Ivaška, Antanas Kulbis, Daiva Matulaitytė, Ondinė Lizdenytė, Vilija Rastonytė, Brigita Špakevičiūtė ir Paulius Vaškelis.

Iš jų visais "labai gerai" pažymiais baigė Brigita Špakevičiūtė, Juliaus ir Renatos Špakevičių dukra. Jai teko buv. šios mokyklos mokytojos Reginos Makaitienės savo mirusio vyro, taip pat šios mokyklos buv. mo-



Bostono aukšt. lituanistinės mokyklos šių metų abiturientai. Iš kairės: Ondinė Lizdenytė, Lelia Banevičiūtė, Cynthia Hodges, Brigita Špakevičiūtė, Ramūnas Ivaška, Vilija Rastonytė, Danutė Auštraitė, Antanas Kulbis, Daiva Matulaitytė, mokyklos direktorius Antanas Gustaitis. Trūksta Pauliaus Vaškeli.

kytojo, kap. Algio Makaičio atminimui įsteigta geriausia abiturientui premija 60 dolerių ir mokyklos rėmėjo Petro Navazelskio paskirtas ant kaklo pakabinamas auksinis Gedimino stulpų ženklelis. Ta proga P. Navazelskis mokyklai dar paaukojo 110 dolerių. Be to, visi abiturientai ir visų skyrių ir klasių geriausieji mokiniai buvo apdovanoti knygomis, kurioms nupirkti 100 dol. paaukojo So. Bostono lietuvių piliečių draugija, o abiturientų tėvų surengtame pobūvyje buvo nepamirštas ir mokyklos direktorius Antanas Gustaitis.

Gaila, kad, džiaugiantis naująja abiturientų laida, gerais mokytojais ir veikliu Tėvų komitetu, vis tiek tenka nusiskusti ne tik mokinių mažėjimu, bet ir jų lietuvių "anglėjimu". Dėl to jau teko įsteigti ir lietuviškai visai nemokantiems klasei. Tai ženklas, kad ir mūsų šeimos nesulaikomai amerikoneja, ir to proceso neįmanoma sustabdyti jokiais organizacijų vadų apinkraščiais ar spaudos "pagraudenimais". Tam reikalinga gyvosios lietuvių visuomenės betarpiško moralinio spaudimo į tėvus, kurie, viešai raudodami dėl

Lietuvos laisvės praradimo, namie tarpe savęs ir su savo vaikais kalba tik angliškai, net gerai tos kalbos nemokėdami... (k)

### FIRST CLASS DIE MAKER

GOOD BENEFITS. QUEENS LOCATION. SALARY OPEN. CALL (212) 898-8300. Ask for JOE. (25-30)

### MULTIPLE DRILL HEAD ASSEMBLERS BORING MILL OPERATORS GEAR SHAPERS JIG BORE OPERATORS RADIAL DRILL OPERATORS

Excellent pay rate. Excellent machines. F... benefits. DTA shop with steady overtime. Night shift position. Must prove 8 years of experience or Journeyman status.

NOW IS THE TIME TO JOIN THE #1 TEAM  
Please apply in person at:

F. JOS.  COMPANY

DRILL-WAY DIVISION  
23247 Pinewood Warren, Mich. 48091 (15-29)

## NURSES

Serve the developmentally disabled in the largest private JCAH-accredited facility of its kind in the U.S.

Warm Christian atmosphere!

A leader in the field for 75 years.

OPENINGS FOR:

**SUPERVISOR  
AND  
STAFF NURSES  
RN'S & LPN'S**

- Regular merit increases.
- Excellent benefits, including paid pension plan.
- New Pay Rates Effective July 1, 1979
- On-going inservice training.
- Medical director on staff.

Call Personnel Manager COLLECT for more information

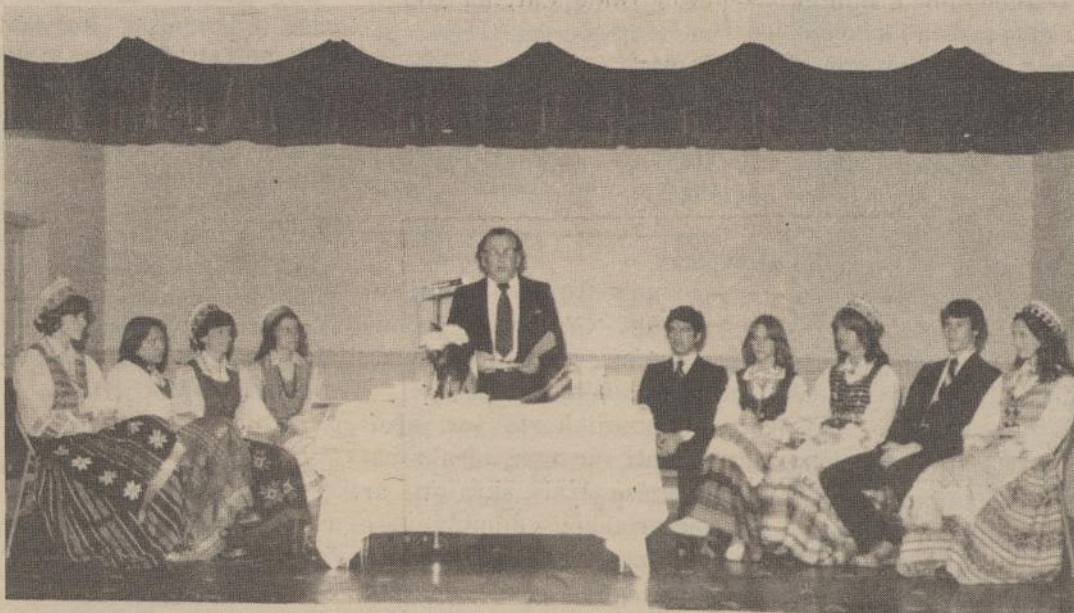
414-261-3050, Ext. 391 or 235

 A Good Place To Work!  
**Belhesda**  
LUTHERAN HOME  
700 Hoffmann Drive WATERTOWN, WI 53094

"An Equal Opportunity Employer"

No Fuel Shortage Here Plenty Of Gas  
Located in the heart of Wisconsin's Scenic Morains countryside.

Cultural and recreational opportunities within easy driving distance.



Bostono aukšt. lituanistinės mokyklos diplomų įteikimo aktas. Iš kairės: Lelia Banevičiūtė, Vilija Rastonytė, Cynthia Hodges, Daiva Matulaitytė, mokyklos dir. Antanas Gustaitis, Ramūnas Ivaška, Ondinė Lizdenytė, Brigita Špakevičiūtė, Antanas Kulbis, Danutė Auštraitė, Nėra Pauliaus Vaškeli, kuris tuo metu dalyvavo amerikiečių mokyklos baigimo iškilnėse.

Algio Ziko nuotr.



## KEISKIME MŪSŲ KOVOS STRATEGIJĄ

Viliaus Braženo kalbos, pasakytos š. m. birželio 17 d. Clevelande, Baisiojo Birželio minėjime, santrauka.

Baisiojo Birželio sukaktį minėdami neturime pasitenkinti vien jo aukų apraudojimu. Privalome pasisemti naujo ryžto atsitéisti už jų ašaras ir kraują ir dirbti siekiant pasaulio, kuriame nebebūtų vietos masiniams trėmimams, RAINIŲ KANKINIMAMS, ČERVENĖS SKERDYNĖMS ir kitoms Raudono barbarizmo apraiškoms.

To siekiant reikia šaltai ir atidžiai pažvelgti į save, į pasaulinę aplinką, į pavergtą tautą, į jos draugus ir priešus. Pagal tai turėtume įvertinti savą praeities veiklą ir jos tikslumą dabartyje ir pagal tai užsibrėžti kelią bei pasirinkti žingsnius rytdienai ir tolimesnei ateičiai.

Vesdami kova už tautos išlikimą, atmeskime mitus ir apie savąją tautą. Venkime jos nedavertinimo, lygiai kaip ir perdėto aukštimumo. Daug žalos yra padarė įsikalbėjimas, jog "kiekvienas lietuvis yra mūsų brolis, kiekviena lietuvė — sesė". Kad tai nebūtina tiesa jau seniai patyrė lietuvių peilio smūgiais nužudytas karalius Mindaugas ir lietuvių rankomis pasmaugtas kunigaikštis Kęstutis. Moderniojoje Lietuvos istorijoje motinos bėgo nuo Raudonojo maskolio tarnybon nuėjusių sūnų. Šiuo keistu "broliskumo" mitu remiantis kai kas iškrenta iš Lietuvos laisvinimo veiklos ar net bando ją visai sustabdyti. Mums net bandoma įtaigoti, jog Kremlius, kurs brutaliai rusina Lietuvos jaunimą Lietuvoje ir Sibire, būk tai sielojasi lietuvių išlaikymu išeivijoje.

Priešas siekia mūsų tylos, tuomi įrodydamas savo silpną vietą. Jie dreba prieš tiesos žodį ir raidę.

Pirmiausia reikia apsispręsti už kovą. Už visuotinę, neatlaidžią kovą. Už pilną laisvę tautai, už visišką nepriklausomybę valstybei. Nepamirština, jog nuo tokios kovos mus sulaikyti stengiasi ne tik okupantas, bet ir jo galingieji rėmėjai čia. Mums švelniai įtaigojama atsisakyti kovos, nutylėti tiesą, nukreipti veiklą kitur. Bandoma užčiaupti mūsų burnas nieko neįpareigojančiais paliaupsinimais ir pareiškimais apie laisvę bei žmogaus teises, kurie prieštarauja pareiškėjų veiksams.

JAV vyriausybė kalba apie kovą su infliacija, neturi ar nenori skirti lėšų vidaus saugumui užtikrinti, subversijai sustabdyti, Sovietų šnipams bei agentams sekti, tačiau skiria mi-

### Vilius Braženas

lijonus dolerių "medžioklei" nukaršti bebaigiančių "nacių kolaborantų". Žinoma, tik tam, kad komunizmo aukos — etninės grupės netrukdytų detentinės laisvojo pasaulio išdavystės, kad "neterštų" savais dokumentuotais kaltinimais detentės partnerio — sovietų diktatorių vardo... Jeigu tie nacių medžiotojai ir rastų vieną-kitą žydų žudiką, jie tikriausiai paliktų jį tūnoti, kad galėtų ir toliau tęsti medžioklę ir šmeižti bei puldinėti antikomunistines etnines grupes.

Jau turėjome pamatyti, kad puolėjai neboja faktų ir nesuminkštėja nuo įrodymų, kad nepriklausomoje Lietuvoje mažumos klestėjo, kad daug lietuvių žuvo nuo nacių teroro drauge su tais, kuriuos jie bandė gelbėti. Ir nenuostabu: juk už viso to stovi sovietinė šmeižtų mašina. Tad mūsų strategija, ypač prisimenant Baisiojo Birželio teroro aukas, turėtų būti puolimas.

Nurnbergo teisme buvo pasmerktas ir nubaustas tik vienas iš Hitlerio-Stalino partnerių, tik vienas II-jo Pasaulinio Karo sukėlimo kaltininkas. Reikalaukime Nurnbergo teismo teisingo užbaigimo. Kadangi to vargu ar sulauksime iš didžiųjų valstybių vyriausybių, imkimės iniciatyvos patys. Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Pensilvanijoje, yra miestas NUREMBERG. Nerasime geresnės vietos sušaukti visų komunizmo pavergtųjų tautų atstovų suvažiavimą antrajam Nurnbergo tribunolui sudaryti ir patraukti teisman ne tik Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio priešą komunizmą, bet ir jo kolaborantus, rėmėjus čia, Vakaruose. Nes ir ant jų rankų yra komunizmo aukų kraujas. Tad šiandien, minėdami Baisių Birželį, pareiškime aiškiai ir balsiai, kaip tikrai laisvi žmonės gali pareikšti: **MES KALTINAME!**

Nesileiskime atkalbami, atgrąsomi, nuviliojami nuo kovos. Istorinis lietuvių tautos kamienas neatsisako kovos. Geležinė uždanga viena po kitos pralaužia žinios apie didvyrišką lietuvių pasipriešinimą. Žaibais nušviečia padangę neįtikėtinos drąsos pavyzdžiai. Kartais lyg norėtusi sušukti: "Gana! Liaukitės! Jūs sava drąsa ir pasiaukojimu apsunskinate mūsų sąžinę, apkraunate mus pareigos našta. Niekais paverčiate patologius mitus apie jūsų laimingą gyvenimą, apie apsipratimą su realybe, apie jums teikiamas laisvės... Argi jūs tenai nežinote, kad ir čia yra daug lengviau ir pa-

togiau... tylėti...?"

Tačiau iš dviejų tūkstančių metų praeities į mus ateina evangelijos žodžiai: "Sakau jums, jei šitie tylės, akmenys šauks". Gi tiems mūsų, kurie net Birželio minėjimui nuo pramogų laiko neranda, kurių mes nematome nei protesto eisenose, susirinkimų salėse, kurie per savimeilės riksmą nebegirdi pavergtos tautos maldavimo, kurie pro "aukštosios visuomenės" miglas nebemato pavergtųjų ašarų, priminkime kitą šventraščio įspėjimą: "Vaikščiokite, kolei turite šviesos, kad tamsybė jūsų neužkluptų..."

Jeigu visų tautų prieškomunistinės išeivijos nariai, lyg suparalizuoti nebyliai, iš šalies seks istorijos eigą ir leis Raudonojo, priešamerikinio, ateistinio elemento mažumai lemti pasaulio ateitį, ir ant mūsų gali užkristi priespaudos naktis. Jeigu laisvieji žmonės leistų komunizmui atsiekti pergale pasaulyje, lietuvių tauta būtų išblaškyta, jos kultūra galūtina sutrypta, jos kalba ištrinta iš pasaulio žodyno. Net jau šiomis sąlygomis aiškiai matome, ko siekia Raudonieji carai.

Tad vaikščiokime kolei turime šviesos.

Lietuvos okupantas grąso visam pasauliui, tad ir kova prieš jį yra pasaulinio mąsto. Todėl neatsakinga kovoti vieniems užsidarant savanoriškame gete.

Vytautas Didysis nelaimėjo žalgirio mūšio vien su lietuvių pulkais. Ieškokime sąjungininkų ir mes. Be bendravimo su kitomis etninėmis grupėmis, padėkime tiems amerikiečiams, kurio mūsų kovą, kovą už komunizmo sužlugdymą, jau seniai kovoja, nors mes gal ir stovėjome nuošaly. Per ilgai buvome sutapę su Vakarų "liberalais", kurių kova prieš Raudonąją tironiją prasideda ir baigiasi tik nuolaidomis, nuolaidomis, nuolaidomis.

Įsijungdami kiek galėdami savo svoriu į kruvinosios imperijos sugriūvimą, atsilginsime Kremliaus satrapams už Lietuvos pavergimą, už tautos kančias, už Sibiro tremtinių ašaras, už partizanų kraują, už mūsų pačių nuo gimtųjų laukų atskyrimą.

Daugelis mūsų gyvename iš Dievo pasiskolintus metus. Kalėjimai, išvežimai, karo bombos aplenkė mus. Gal kiti mūsų vietoje nubarstė kaulais Sibiro taigą ir pripildė masinius kapus. Turėtume jaustis skolingais tiems, kurių balsas amžiams nutildytas. Net ir patys jauniausieji yra skolingi tam lietuviškam jaunimui, kuris tik svajoja apie laisvę, kuria čia mieliai

## Tautinės minties keliu

Emilija Čekienė

ALT S-ga, didžiai vertindama spaudos reikšmę, kartu su Vilties Dr-ja leidžia tautinės minties laikraštį Dirva, o kartu su Korp! Neo-Lithuania leidžia žurnalą Naujoji Viltis. Be to, mūsų - kuriems labiau nei laisvojo pasaulio tautoms reikalinga gerbti savo tautos praeitį, saugoti kitų sukurtas vertybes, vertinti jų atliktus darbus ir anų pavyzdžiu siekti jų pradėtą vis aukštesnių idealų - pareiga yra istorijai palikti atžymėtus ir savo laikotarpyje giliai įmintus pėdsakus Lietuvą kuriant, jos nepriklausomybės šviesiausiam periode ir čia išeivijoje.

ALT S-ga tą klausimą svarstė ir pagaliau priėjo išvados, kad visame pasaulyje yra tautinės minties žmonių giliai įmintų pėdsakų, kurie laiko tekmeje subyrės laikraščių pageltusiuose puslapiuose, nutarė tą epochą ir tėvynėje paliktus tautininkijos atliktus darbus atžymėti nenykstančiu paminklu ateities istorijai: išleido "Tautinės minties keliu" istoriją, su kuria praeito ALT S-gos seimo dalyviai turėjo progos susipažinti (kietais viršeliais knyga nebuvo dar gauta iš rišyklos).

Istorijos leidimo nutarimą pradėjo vykdyti 1974 m. Sąjungos valdyba, kurią sudarė: Emilija Čekienė - pirm., Jurgis Sirusas, Stella Abraitienė, Juozas Bagdonas ir Petras Mačiulaitis. Darbą baigė 1977 m. išrinkta valdyba: Antanas Mažeika - pirm., Bronius Dūda, Vytautas Cekanauškas - vėliau jį pakeitė Jonas Mockus, Edvardas Balceris - vėliau jį pakeitė Elena Gedgaudienė, ir Alfonsas Tumas.

Redakcinę kolegiją sudarė: prof. Jonas Puzinas - deja, Aukščiausiojo pašaukimu netikėtai iškeliavęs į amžinybę, nesulaukęs savo atlikto darbo apvainikavimo, Jonas Palukaitis ir Emilija Čekienė - ALT S-gos atstovė koordinaciniam informacijos darbui.

Knyga paskirstyta į tris pagrindinius skyrius:

I. Pradinės versmės - lietuvių tautinės sąmonės raida ir tautinės srovės susidarymo pradmenys, - rašo prof. J. Puzinas.

II - Plačia vaga: Tautos pažangos partijos, lietuvių tautininkų sąjungos istorijos bruožai 1916-1940 m. Kitos tautinės minties organizacijos, - rašo prof. J. Jakštas ir kiti.

III - Svečiose šalyse. Rašo: Jonas Svoba - Amerikos lietuvių tautinė srovė iki 1940 metų: Vytautas Abraitis - Tauti-

pasinaudotų savo tautai pagelbėti. Garbingas asmuo stengiasi apmokėti skolas. Apmokėkime ir mes.

Jaunoji karta turi apsispręsti, ar nori idealų padangėse arais skrajoti, ar materializmo dumblynuose varlėmis straksoti. Mūsų vyresnioji karta turi pasirinkimą kaip gyventi likusius metus: ar sutrunyti patogioje neveikloje, ar sudėgti darbuose gimtajai žemei ir žmonijai.

ninkai Jungtinėse Amerikos Valstybėse 1940-1949 m.; Jonas Jūrkūnas - Amerikos lietuvių Tautinė Sąjunga 1949-1975 m.; Antanas Juodvalkis - Amerikos lietuvių Tautinės Sąjungos skyrių įnašas į Lietuvos laisvinimo ir lietuvių išlaikymo darbą. Taip pat paminėti yra ALT S-gos garbės nariai ir kiti tautininkų sambūriai išeivijoje - rašo: Jonas Palukaitis, Mečys Valiukėnas, Emilija Čekienė, Balys Vyliauskas, Ignas Andrašius, Jonas Paplėnas ir kiti.

Tai stambi (416 puslapių) istorija, kurioje nušviesta daug praeities ir dabarties įvykių. Atvaizduota ir nuodugnai išryškinta tautinės srovės reikšmė lietuvių tautos ir išeivijos gyvenime. Užfiksuota, ir tuo būdu įamžinta, visa eilė Lietuvos istorijai reikšmingų įvykių ir svarbių duomenų, susijusių su tautinės minties veikla ir atliktais darbais.

Knyga išleista liuksusiniame popieriuje, įvykiai atžymėti atitinkamom nutraukom. Ir tai yra nepaprasto autorijų kruopštumo ir pasišventimo dėka, ypač iki galo savo įsipareigojimus nuoširdžiai tęsusio Jono P. Palukaičio. Šias pirmines mintis noriu baigti J. Jūrkūno parašytos dalies baigiamuoju žodžiu:

"Šioji Amerikos lietuvių Tautinės Sąjungos veiklos apžvalga pertraukiama jubiliejiniu seimu, įvykiu 1975 m. gegužės 24-25 dienomis, bet sąjungos darbas ir jos nuolatiniš, be pertraukos rūpinimasis visais lietuvių gyvenimo reikalais nesustojo.

ALT S-ga - gyvas lietuvių išeivijos organizmas - veikia toliau, jausdama to gyvenimo pulsą ir kasdien jo iškeliamus naujus reikalavimus. Ji liks aktyvi ir toliau per savo skyrius ir naujas valdybas. Ir ateityje, kaip ligi šiol, ji nesvyruodama spręs surizgusias Lietuvos ir lietuvių gyvenimo problemas, ištikimai kovodama dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, kviesdama brolius ir seses lietuvis neparasti Lietauvos išlaisvinimo viltes ir reikalaujama glaudinti išeivijos lietuvių gretas ir vertinti bei gerbti tautinei misijai pasišventusius lietuvis." (316 psl.)

Leidinyje yra sukaupta daug istorinės medžiagos, tačiau ji nesuteikia pilno tautinės minties žmonių inaišo ir bendrąjį lietuvių tautos lobyną, nes pradėjus darbą organizuoti susidurta su didelėmis kliūtimi - archyvinės medžiagos stoka ypač iš ankstesnių laikų. Autoriams teko naudotis nuotrupinio pobūdžio šaltiniais, prieinamais čia, JAV-se Yra spragu, nes nenorėta naudotis prisiminimais, o tik istoriniais faktais.

OPPORTUNITY FOR  
CHIEF REGISTERED  
PHYSICAL THERAPIST  
TO HEAD DEPARTMENT AND  
REGISTERED PHYSICAL  
THERAPIST

Needed immediately to direct a recently completed modern department in an 83-bed hospital. Excellent salary and benefit program. Contact Personnel Director at COVINGTON COUNTY HOSPITAL, 601-765-6711 or P. O. Box 386, Collins, Miss. 39428. We are an equal opportunity employer. (20-26)



# Australijos padangėje

Antanas Laukaitis

## PAMINĖTOS MOTINOS

Visose Australijos lietuvių kolonijose motinos buvo labai gražiai paminėtos ir, jų dienoje, vyko paskiri minėjimai. Melbourne šis minėjimas buvo pradėtas per lietuvišką radijo valandėlę, kurioje mokytoja Dalia Antanaitienė, palydint gražiomis dainomis, perdavė labai gerai paruoštą programą. Po pamaldų, skirtų gyvoms ir mirusioms motinoms, minėjimas vyko Melbourne Lietuvių Namuose. Plačioje ir įdomioje programoje, jaunimas, mokyklos mokiniai, tautinių šokių šokėjai, puikiai dainuojanti Rita Mačiulaitienė, su savo poezijos, prozos ir dainos pyne ir naujai įsisteigęs, vadovaujamas Jono Juškos, kamerinės muzikos ansamblis, atliko išpūdingą ir gerą programą. Į akis krito ir labai gražų išpūdį padarė, visų vaikų tautinių drabužių apranga, suteikianti minėjimui iškilmingumą.

Adelaidėje, prieš pradėdant motinos dienos minėjimo pamaldas, lituanistinių mokyklų mokiniai padėjo vainiką prie Lietuvos žemės paminklo. Po pamaldų, Lietuvių Namuose įvyko Moterų Sekcijos ruošiamas tradicinis minėjimas, kas jų yra daroma jau 30-tis metų. Minėjimą atidarė šios sekcijos pirmininkė R. Bajorūnienė, pasveikindama visas motinas. Visą programą pravedė mokyklos vedėjas V. Statnickas, padedant jaunai pranešėjai A. Snarskytei. Visą, gerai paruoštą programą, atliko pats jaunimas. Po visos oficialiosios dalies, visus į šį minėjimą atsilankiusius, šios sekcijos ponios vaišino kava ir pyragaičiais.

Sydnejuje šį minėjimą surengė savaitgalio mokykla ir ateitininkai. Po pamaldų, vykusiame minėjime, kuriam vadovavo mokyklos vedėja J. Lašaitienė, paskaitą skaitė inž. V. Juška. Pačią programą taip pat atliko jaunimas, kurį parengė savaitgalio mokyklos mokytojai. Sydnejaus savaitgalio mokyklą lanko neretai mišrių šeimų vaikai, kurie šioje programoje taip pat pasirodė labai gerai ir visiškai savo lietuvių kalboje nesiskyrė nuo kitų mokinių. Po minėjimo visi vaikai ir svečiai buvo pavaišinti pačių motinų suneštais skanumynais.

Išpūdingi, gal šiek tiek mažesni, motinų pagerbimai vyko tolimajame Perth'e, kur surengė Apylinkės Valdyba ir naujai išrinktoji jos pirmininkė P. Francienė. Šiame minėjime be vyresniųjų, gausiai dalyvavo ir pats jaunimas.

Sostinėje Canberroje minėjimą suruošė Baltijos vietininkijos skautai, kurie atliko ir pačią programą. Šiame, Lietuvių Namuose, vykusiame minėjime, dalyvavo ir Krašto Valdybos pirmininkas V. Neverauskas, atvykęs iš Adelaidės ir šia proga skaitęs paskaitą. Visos motinos buvo apdovanotos gėlėmis ir vėliau visi dalyviai pavaišinti kavute.

Iškilmingą minėjimą turėjo ir Brisbanės lietuviai. Šia proga iš Sydnejaus buvo atvykusi "Sūkurio" tautinių šokių grupė, vadovaujama M. Cox. Po Apylinkės Valdybos pirmininko K. Bagdono sveikinimo motinoms žodžio ir vietinių mergaičių padainuotų dainų, visą programą atliko svečiai sydnėjiškiai, sužavėję vietinius ir gausiai atsilankiusius brisbaniečius, kurie gyvendami šiaurinėje Australijos dalyje, gana retai susilaukia svečių menininkų iš kitur. Čia taip pat visos motinos buvo apdovanotos gėlėmis.

Newcastle miesto lietuviai, vadovaujami Apylinkės Valdybai, surengė irgi savo motinų minėjimą. Jį atidarė pirmininkas dr. G. Kišonas, kai paskaitą skaitė aktyvioji šios kolonijos lietuvaitė, pati motina, Viktorija Kristensen. Meninėje dalyje buvo gražiai atlikta poezijos ir dainos programa. Kaip ir kitur, po programos buvo gražiai pasvaišinta kavute.

## GARSĖJANČI KERAMIKĖ

Šiuo metu iš Australijos į Europą yra išvykusi mūsų darbščioji ir, plačiai garsėjanti keramikė, Jolanta Janavičienė, kuri Anglijoje, vėliau gal ir Europoje, yra numačiusi surengti savo darbą parodas. Australijoje jinau jau yra surengusi ne vieną savo darbų parodą ir dalyvavusi eilėje kitų. Jos darbus yra įsigiję: South Australian National Art Gallery, Permanent Art Collection of Alberta, Canada, Tarptautinis Keramikos Muziejus, Faenzoj, Italijoje, Von Bertouch Gallery, Newcastle, Australia, Art Gallery of Rockhamton, Queensland, kai jos darbai įsigijimui yra išstatyti kone visų Australijos miestų didesnėse galerijose. Jolanta Janavičienė, be savo studijų Australijoje, plačiai gilinosi savo darbe ir Italijoje. Jinai niekuomet neatsisako dalyvauti lietuvių ruošiamose parodose ir mielai savo darbus aukoja lietuviškiems reikalams.

Įdomus yra mūsų adelaidiškis dailininkas Vytas Šerelis, australų meniniame

pasaulyje kildamas labai greitu tempu. Gimęs Vokietijoje, jis apkeliaavo Angliją su muzikų grupėmis, grodamas indišku instrumentu "Sitar", taip pat kaip iliustratorius dirbdamas angliškose žurnaluose. Įdomus yra jo palyginimas tarp tapybos ir muzikos, kur jis pasisako, kad "Tarp tapybos ir muzikos didelio skirtumo nėra. Skirtinga yra tik mechanika. Kūrybinis procesas lieka tas pats, kokia kūno dalis jam nepaklustų — akys, ausys ar tai rankos."

## Floridos lietuviai

### PALM BEACH LIETUVIŲ KLUBAS

Per penkeris mėnesius nenuvertėme kalnų, nei nepajudinom žemės, o susirinkdavome kas pirmą mėnesio šeštadienio popietę, kad pasidalintume lietuvišku žodžiu, išgirstume lietuviškos muzikos bei poezijos, aptartume bėgamuosius įvykius. Susirinkdavome kultūriškam pabendravimui metodistų šventovės mažojoje salėje, kurią tie geri žmonės leidžia mums naudotis už labai kuklią auką. Nuo pirmo susipažinimo jie parodė didelį draugiškumą mums, kuris tęsiasi ir iki šių dienų.

Gegužės mėnesio susirinkimas buvo paskutinis prieš vasarą. Jo programa buvo įvairi, skirta kelių įvykių paminėjimui. Pirmiausia buvo prisiminta ir paminėta Motina. Muzikos, dainos ir žodžio montažo formoje, jai buvo prisakyta rinktinių žodžių, pridainuota dainų, priskaityta poezijos posmų.

Gegužės mėnesis gausus vardo dienomis, už tai Stasiai, Stasės, Danutės ir Aldonos buvo pasveikinti ir



Sukaktuvinininkas Vincas Mickus ir dalis svečių. Iš kairės: Albina Tomkienė, Stasys Balčiūnas, Ona Kreivėnienė, Vincas Mickus, Bronė Jucėnienė, Juozė Daugėlienė, Antanas Jucėnas, Apolonija Papievienė.

jiems pagrota muzikos.

Visai kita nuotaika ir susimąstę viena tylos minute pagerbėme neseniai mirusį Martyną Jokūbaitį. Jis buvo vienas iš pirmųjų įsikūręs šioje apylinkėje.

### GRAŽI AMŽIAUS SUKAKTIS

Tame pačiame gegužės mėnesio susirinkime buvo prisiminta Vinco Mickaus deimantinė amžiaus sukaktis. Ta proga sukaktuvinininkas buvo pasveikintas ir Klubu Valdyba visų narių vardu įteikė dovaną — medžio drožinį — Vytį, kurią meniškai pagamino Vladas Kulpavičius. Garmų vardu savo darbo jūros kiauteliais išdabintą vazelę dovanavo Veroniką Garmienė.

Kiek anksčiau Bronė ir Antanas Jucėnai, Vinco Mickaus jaunystės draugai, savo erdviuose namuose surengė jam gimimo dienos šventę ir pakvietė bičiulius. Buvo pasakyta kalbų, aptartas sukaktuvinininko gynimo kelias. Vincas Mickus buvo mokytojas žemaitijoje, dirbęs su įvairiomis jaunimo organizacijomis. Savo trumpame žodyje Jonas

Daugėla aptarė Lietuvos mokytojo kelią ir jo svarbų įnašą savo tautai.

Kolegos mokytojai dalinosi išpūdziais, prisiminimais, o sukaktuvinininkas visiems dėkojo už draugystę, už dovanas, pasidalino mintimis apie paskutines dienas praleistas Medvėgalio slėniuose, Bučiškės vienkiemio gyvenimo idilijos ilgesiu, kurią karo audros išblaškė ir sugriovė.

Šiuo metu Vincas Mickus yra Palm Beach Lietuvių Klubu pirmininkas, o Klubu Valdyboje darbuojasi jau keletas metų.

Kaip ir visi susirinkimai, taip pat ir šis buvo užbaigtas vaišėmis ir pašnekešiais, o šį kartą dar ir gimtadienio skanumynais.

Jz. K.

### PATTERN MAKER

#### Sportswear & Dresses

Must be experienced first pattern from sketch to finished production pattern. Responsible for fit and grading. Knowledge of wide variety of fabrics. Good salary, working conditions and benefits. Send resume to: INDIA IMPORTS OF RHODE ISLAND, 121 Union St., Providence, R.I. 02901 Att: Marie Clarke.

### OWNER OPERATOR

Wanted for permanent leasing. Late model tandem tractor with sleeper. Must pass all DOT requirements. Be 25 years or older with at least 18 months provable road experience. No competition from company tractors. Call BROWN TRANSPORT CORP., Container Division, Norfolk, Va. Toll Free 1-800-446-8384. (17-26)



Buvę clevelandiečiai Valodkai ir Staškūnai Juno Beach, Fla. įsigiję motelius, visad mielai sutinka pravažiuojančius svečius clevelandiečius. Nuotraukoje iš kairės Danutė ir Rapolas Valodkai su sūnumi Tomu, ir Linas ir Apolonija Staškūnai su svečiu Antanu Kavaliūnu.

J. Garlos nuotr.



# FILATELIJA



Nr.5

Antanas Bernotas

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Birželio 4 d. — keturius po 15 centų pašto ženklus su architektūros statistiniais: Virginijos rotunda, Baltimorės katedra (čia jį dedame), Bostono rotušė ir Philadelphia birža. Kiekviename pašto ženkle nurodyta ir architektų pavardė. Ženkla išleisti keturblokiais.



Baltimorės katedrą statė architektas Benjamin Henry Latrobe (1764-1820). Buvo gimęs Fulnecke, Yorkshire, Anglijoje. Inžinerijos mokėsi Anglijoje ir Vokietijoje. Į Ameriką atvyko 1796m. Savo pastatams jis naudojo atgaivintą klasiškinę graikų architektūros formą. Pastatė Philadelphiaje Pensilvanijos banką, JAV banką (dabar muitinės rūmai), pirmąją Rymo katalikų katedrą JAV — Baltimorėje (nuo 1805 iki 1821). Pataisė ir padidino Washingtono kapitolijų ir kt. Be to, statė kanalus ir vandentiekius.

2. Birželio 7 d. — keturius pašto ženklus po 15 centų su retomis gėlėmis. Ženkla sukibę keturblokiais.  
3. Birželio 15 d. — 15 centų su šuniu akliems vedžioti.

DANIJA išleido du pašto ženklus Kopenhagos universiteto įsteigimo 500 metų sukakčiai paminėti. Čia dedame 1.30 kronų pašto ženklą, kuriame parodytas universiteto antspaudas.



Kopenhagos (daniškai Kobenhavn) universitetas buvo įsteigtas 1479 m. tuometinio karaliaus Kristijono I. Civilinio karo metu (1533-36) tarp protestantų ir katalikų, universiteto pastatai buvo sunaikinti. Po trijų metų karalius Kristijonas III jį atstatė jau kaip protestantų universitetą. 1728 m. universiteto pastatai sudegė ir atstatyti tik po keturių metų karaliaus Kristijono VI. Universiteto biblioteka turi virš 430,000 tomų knygų, kurių tarpe yra labai reti persų ir normanų manuskriptų rinkiniai.

SUOMIJA išleido 1.10 markių pašto ženklą paminėti Turku miesto įkūrimo 750 metų sukaktį.



Turku (švediškai Åbo) miestas ir uostas yra prie Botnijos įlankos. Tai labai senas miestas, įkurtas 1229 m. (pagal kitus šaltinius net 1157 m.). Miestas iki 1819 m. buvo Suomijos sostinė. Yra švedų kultūros centras, su ju 1919 m. įkurtu universitetu. Mieste daug senų laikų pastatų: 1230 m. statyta katedra, XIII amž. ordeno pilis, protestantų vyskupo būstinė, muzikos mokykla, teatras. Labai išplėsta pramonė, laivų statyklos, medžio apdirbimas. Gyvena apie 124,000 gyventojų.

VATIKANAS išleido trijų pašto ženklų seriją paminėti dabartiniam popiežiui Jonui Pauliui II. Čia dedame tos serijos 250 lirų pašto ženklą, kuriame popiežius parodytas laiminimo pozijoje. Greta yra popiežiaus herbas.



Krokvos kardinolas Karolis Vojtyla popiežium buvo išrinktas praėjusių metų spalio 16 d. konklavos metu. Yra žinoma, kad jo tėvai yra kilę iš Silezijos, tuo metu valdytos Vokietijos. Sakoma, kad iš motinos pusės jis gali būti giminingas ir lietuviams, nes motina būk tai kilusi iš garbingos didikų Sapiehų giminės.

Prierašas: Filatelijos Nr. 3, aprašant Vokietijos išleistą pašto ženklą pagerbti jos poeti Agnes Miegel, nebuvo žinoma jos mirties data. Ji mirė 1964 m. Bad Salzflene. Jos protėviai buvo zalcburgiečių kilmės.

## MACHINE SHOP SPECIAL MACHINE BUILDER

Located in Fenton. Equal Opportunity Employer offering good benefits and pay rate. Immediate openings in the following trades.

BORING MILL OPERATOR  
MILL HAND  
LATHE HAND  
MACHINE BUILDERS  
Call 313-629-5382  
FLUID & ELECTRIC CONTROL CO.

(19-28)

## "LABDAROS" DRAUGIJOS VEIKLA

"Labdaros" Draugija narių metinis susirinkimas įvyko š. m. gegužės 6 d. Stuttgarthe. Pirmininkavo dr. M. Stankuvienė-Saulaitytė, sekretoriavo Z. Glemžienė.

Iš pirmininko J. Glemžos pranešimo paaiškėjo, kad 1978 metais Draugija turėjo daugiau darbo ir rūpestių tiek Vokietijoje, tiek su lietuvių moksleivija Lenkijoje.

Svarbesnį rūpestį sudarė Draugijos įstatų papildymas ta prasme, kad Draugija galėtų veikti ne tik Vokietijoje, bet ir kituose kraštuose. Teismas tokį įstatų papildymą patvirtino. Tai turės teigiamos reikšmės Draugijos santykiuose su užsienio lietuviams. Susirinkimas reikšė sugestijų plėsti ryšius su Lenkijos moksleivija ir užmegsti artimesnius ryšius su Brazilijos lietuvių moksleivija. Taip pat buvo pareikštas pageidavimas, kad Vokietijos lietuvių jaunimas aktyviau talkininkautų Draugijai jos ryšiuose su užsienio lietuvių moksleivija.

Draugijos Valdyba reikalinga didesnės savo narių ir rėmėjų pagalbos ryšiams tiek čia, tiek su užsienio lietuviams. Besiplėčiantis darbas reikalauja daugiau lėšų ir kitokių paslaugų.

Praėjusiais metais nario mokesčio gauta 1.50,16 DM, o šalpai aukų — 10.392,59 DM. Šalpai išleista 10.499,15 DM. Pašto, raštinės ir kitų administracijos išlaidų — 543,84 DM. Turima dosnių rėmėjų. Per visą praeitą dešimtmetį pastoviai rėmė ir dabar teberemia velionio kun. sen. dr. Petro Dagio suorganizuotas rėmėjų būrelis prie Woodhaven parapijos (Brooklyn) su SLA kuopa priešakyje. Visą laiką dosniai remia menininkas, medžio drožėjas Stasys Motuzas, ja uilgesnį laiką ligonis, bet "Labdaros" neužmirštąs. Jiems susirinkimas pareiškė gilią padėką. Taip pat širdingai dėkojo Europoje — Vokietijos, Šveicarijos, Anglijos, Švedijos rėmėjams, JAV-bėse — pavieniems lietuviams ir Vydūno Jaunimo Fondui Chicagoje už atvirukus ir piniginę paramą, Kanadoje — Hamiltono Bendruomenės šalpos Skyriui ir lietuvių bankui "Talka", Toronto lietuviams ir bankui "parama" ir Australijoje — veikliam visuomenininkui Sydnėje.

Įžengusi į vienuoliktuosius veiklos metus "Labdaros" Draugija tikisi, kad, pritariant ir padėdant mūsų visuomenei ir jaunimui, o taipogi mūsų organizacijoms, augs narių ir rėmėjų skaičius ir bus pasiekti žymiai geresni rezultatai. Padidinus moksleivių skaičių bus prisidėta prie spartesnio ruošimo mūsų akademi-

nės šviesuomenės, kuri pajėgs sudaryti lietuviams ir lietuvių tautai platesnę ir reikšmingesnę vietą pasaulio kultūrininkų tautų šeimoje.

Esamoji Draugijos Valdyba (J. Glemža, dr. J. Norkaitis, Ch. Šereikienė) buvo papildyta išrenkant dr. Mariją Stankuvienę-Saulaitytę. Perrinkta revizijos komisija: P. Gudelis, L. Dirsė ir M. Šiušelis.

Susirinkimas pareiškė valdybai padėką už sėkmingą veiklą.

Draugijos valdybos adresas lieka kaip ligšiol: Jonas Glemža, Conventrain 33, 7260 Calw-Hirsau, West Deutschland. Banko sąskaita: Labdara e. V. Konto Nr. 1185168 / BLZ 60050101 / Landesgirokass, Stuttgart 1

## ĮSTEIGTAS TARPTAUTINIS MOTERŲ ŽMOGAUS TEISIŲ KOMITETAS

General Federation of Women's Clubs metinė konvencija šiais metais vyko New Orleans, La., birželio 4-9 d.d. Dalyvavo 800 delegačių. Lietuvėms atstovavo Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirm. Margarita Samatienė.

Konvencijoje tarp daugelio pranešimų ir pasiūlymų, keli jų buvo ypač reikšmingi tiems, kurie kovoja už žmogaus teisių respektavimą sovietų pavergtuose kraštuose. Štai GFWC specialiai pareigūnė Mrs. Wood oficialiai pranešė, kad jau yra įkurtas GFWC Tarptautinis Žmogaus Teisių Komitetas ir apibūdino šio komiteto uždavinius. Dabar moterų klubai, federacijos, organizacijos, galės siųsti šiam komitetui savo pranešimus apie žmogaus teisių pažeidimus jų kraštuose, apie sunkią disidentų būklę koncentracinėse stovyklose, psichiatrinėse ligoninėse, ir prašyti komiteto atitinkamos akcijos sąžinės kalinių reikalu. Mrs. Wood, Jr. pati yra šio komiteto pirmininkė ir pristatė Margaritą Samatienę kaip šio komiteto patarėją. Kaip jau žinoma, M. Samatienė praėjusių metų GFWC konvencijoje Phoenix, Arizona, buvo įnešusi Lietuvių Moterų Klubų Federacijos rezoliuciją, skatinančią įsteigti GFCW žmogaus Teisių Komitetą. Pasėkoje šios lietuvių rezoliucijos atsirado tarptautinis GFWC žmogaus Teisių Komitetas.

Tarptautinių delegačių pietų vaišėse kartu su M. Samatiene dalyvavo Rasa Kregždytė-Molin, gyvenanti New Orleans. Abi buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais.

## ROAD DRIVERS

Must be 23 years old, have 1 year all weather tractor trailer exp. Chauffers license and able to pass physical and road test. Applications accepted Mon. 1-3 p.m., Tues.-Fri. 9 a.m.-11 a.m. & 1 pm-3 pm.  
CONSOLIDATED FREIGHTWAYS  
Richfield, Ohio 44286  
An Equal Opportunity Employer (21-27)

## LIGHT TO HEAVY MACHINE ASSEMBLY

MUST BE ABLE TO WORK FROM PRINTS. 2 YEARS EXPERIENCE.

## ELECTRICAL ASSEMBLERS

MUST READ SCHEMATICS AND WIRING DIAGRAMS ABILITY TO BUILD CONTROLS FROM SCRATCH.

## MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS. HAVE OWN TOOLS. READ BLUE PRINTS. POSITION OPEN ON ENGINE & TURRET LATHE, VERTICAL AND HORIZONTAL MILLS.

## HORIZONTAL BORING MILL (FLOOR TYPE)

FOR 1ST SHIFT AFTER 30 DAYS MOVE TO 2ND SHIFT.

3 TO 5 YEARS EXPERIENCE. DO OWN SET UP. WORK FROM PRINTS. HAVE OWN TOOLS MINIMUM SUPERVISION.

- COMPETITIVE SALARY
- MAJOR MEDICAL
- DISABILITY INSURANCE
- LIFE INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- PENSION PLAN

## MG CECIL EQUIPMENT

6186 Norwalk Rd.  
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer  
(23-31)

## OPPORTUNITY FOR DIE CASTER SUPERVISOR (ALUMINUM)

FOR SMALL SHOP. Experience in supervising & maintaining producing on cold chamber machine (500 tons). Excellent living conditions, liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or write to:

EAGLE MOTIVE INDUSTRIES, INC.

P. O. BOX 2508  
FORT WORTH, TEXAS 76113  
817-338-0401 (17-26)

## APPLICATION ENGINEER

Newly located manufacturer in Ann Arbor is looking for application engineers electro/mechanically oriented. Good hardware costing background. Systems architecture, documentation & defining of equipment. Minimum 3-5 years experience desirable salary negotiable.

CONTACT:  
PHOTON SOURCES INC.

4651 PRATT RD.  
ANN ARBOR, MICH. 48150  
313-973-0285 (18-27)

## PROJECT ENGINEER

Newly located manufacturer in Ann Arbor is looking for project engineers. Minimum 3-5 years experience. Salary negotiable.

CONTACT:  
PHOTON SOURCES INC.

4651 PRATT RD.  
ANN ARBOR, MICH. 48150  
313-973-0285 (18-27)

## WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN  
TOOL AND DIE  
MAKER

Our company is accepting applications for a journeyman tool and die maker.

The successful applicant should have served a bonafide apprenticeship or have a minimum of eight years practical experience which can be substantiated with proper affidavits.

We offer an excellent fringe benefit package with an hourly wage of \$9.01 plus shift premium. All qualified candidates should contact:

EMPLOYEE RELATIONS DEPT.  
MUSGEGON PISTON RING CO., INC.

1839 Sixth St.  
Muskegon, Mich. 49443

An Equal Opportunity Employer (25-29)



# Dabar taip mažas pasaulis ir net už dar mažesnę kainą.

## Telefonu.

Greece,	\$6.00
Israel*,	\$5.85
Italy,	\$4.80
France,	\$6.00
Spain,	\$4.80
Germany,**	\$4.80
Belgium,	\$4.80
United Kingdom,	\$3.60
Ireland,	\$3.60
Japan,***	\$5.85

Kodėl neskambinti į užjūrį pasisvečiavimui?

Naudojantis žemomis International Direct Dial kainomis, 10 viršminėtų kraštų ir 54 kitų, įskaitant Carribean, užjūrio skambinimai yra pigesni negu kada nors.

Žemiausia kaina yra 3 minučių tiesioginio skambinimo paprastai tarp 5 p.m. ir 5 a.m. ir bet kuriuo laiku sekmadienį.

Atsiminkite, kada jūs išsukate patys, sutaupote pinigų. Taigi, pasitikrinkite White Pages savo telefono knygoje, kad žinotumėte ar jūsų vietovė turi International Dialing.

Jeigu jūsų vietovė neturi International Direct Distance Dialing, operatorius patarnaus jums ir jūs vistiek gausite už naują žemą kainą.

Jūs rasite White Page visas reikalingas instrukcijas. Arba veltui gaunamoje brošiūroje rasite tiesioginio skambinimo informaciją, paskambindami Ohio Bell Business Office.



Visos kainos plus taksai. Priedo prie naujo Direct Dial kainų laikna 15 procentų nuolaidą pritaikoma visiems užjūrio skambinimams iki lapkričio 15 nebent būtų atšaukta, pakeista ar pratęsta.

\*Sumažintos kainos taikomos tik šėštadieniais ir sekmadieniais.

\*\*Sumažintos kainos taikomos tik 5 p.m. — 5 a.m.

\*\*\*Sumažintos kainos taikomos tik sekmadieniais.

## NEW YORK

### NEW YORKO LIETUVIŲ VYRŲ CHORUI PENKIOLIKA METŲ

Birželio 9 d., 7:30 val. vak., newyorkiečiai choro dainų bei pagerbti perkūniečius, paties choro surengtame koncerte, jo 15 metų sukakčiai atžymėti. Choro referantė dailiojo žodžio menininkė Irena Veblaitienė, kuri publikai plojant, pristatė chorą Perkūnas, trumpai primindama jo nueitą kelią. Vėliau pranešinėjo apie choro atliksimus dalykus.

Scenoje išvydome apie 30 choristų, pasipuošusių naujom uniformom — šviesiai mėlynais švarkais su juodais kalnieriiais, baltais marškiniais, tamsiais kaklaraiščiais (bowties) ir juodom kelnėm.

Pirmoj daly, Vytautui Daugirdui diriguojant, choras padainavo: Ramovėnų

maršą — E. Gailevičiaus, dvi liaudies dainas: Tris dienas, harmz. V. Daugirdo, Džiaugias tėvas, harmz. J. Stankūno, Supinių daina (žodžiai J. Tysliavos), muz. J. Stankūno. Solo pritarė solistė Irena Stankūnaitė — Silva, Sudiev — A. Račiūno ir Jūreivių maršas — Vl. Paulausko.

Toliau — newyorkiečių pamilta jauna pianistė Dalia Sakaitė, su giliu įsijautimu paskambino: Nocturno — šopeno ir Capricijo — Beethoveno. Po to į sceną išėjo pontomimikas Paulius Rajeckas, kuris prajuokino publiką, pavaizduodama s k ūno judėsius, jo sugalvotus tris dalykus: Magiška virvė, New Yorko "Subway" ir Vagis.

Po pertraukos, antroj daly, pianistė Dalia Sakaitė meistriškai paskambino: Siuntė mane motinėle — A. Kačanausko, Lakštingala — Čiurlionio, Du preliudai — Čiurlionio ir Valsas — Strauso-Tausig. Ir vėl pon-

tomimikas P. Rajeckas, Kelsonė į Lietuvą, sarkastiškai pademonstravo ekskursantų įvairius nutikimus keliaujant lėktuvu, išlipant Vilniuj, viešbuty su giminėm glebėščiavimasis, bučiavimasis, iki nusigėrimo. Publikoje girdėjosi garsaus juoko, bisų, nes, matyt, jų tarpe buvo praktiškai tai pergyvenusių.

Užbaigai, V. Daugirdui diriguojant choras padainavo: Naktis graži, žodžiai Maironio, muz. B. Jasenausko, Draugai pakelkime tures — A. Račiūno, Ruduo — šopeno, harmz. A. Mrozinsko ir diriguojant jaunam muz. Viktorui Raliui (kuris pagelbsti chorui muzikinėj srity), choras padainavo ištrauką iš operetės "Studentų Princas" — Brombergo. Savo programos solo dalykus — arijas puikiai, švelniu balsu atliko talentinga solistė Irena Stankūnaitė-Silva.

Daugumą choro narių, nors kiek ir su mažesniu

skaičium, tebedainuoja nuo choro suorganizavimo dienų. Nekurių žilstelėjo ar praretėjo plaukai, bet balsai nepasikeitė. Dainavimas buvo gana aukšto lygio, darnus ir entuziastingas.

Pasibaigus programai, choro valdybos pirmininkas Lioginas Drangauskas padėkojo publikai už gausų atsilankymą. Po to, buvo iššaukti į sceną visi programos atlikėjai, kur buvo įteiktos gėlių puokštės: solistei Irenai Stankūnaitėi-Silva, pianistei Daliai Sakaitėi ir Irenai Veblaitienei; dirigentui Vytautui Daugirdui ir chormeisteriui Viktorui Raliui prisegė po rožės žiedą, publikai nuoširdžiai plojant. Tuoj visi sėdo prie stalų ir pasistiprinę paruoštu maistu, minkštais ir kietesniais gėrimais, grojant Amūro orkestrui, pritariant J. Nako grupei, pajėgesnėji šoko bei linksminosi iki vėlyvos nakties.

Choras atlieka gražų kultūrinį darbą, nors jo nariai

išsimėtę tolimose New Yorko apylinkėse, aukoja savo laisvalaikį, vykdami kas savaitę repeticijoms. Kažin kodėl vietos organizacijos mažai choru naudojasi, nors pasikvietę iš kitur dažnai apsilieka, kai prisieina atsiskaityti. Perkūniečiai tenkinasi išvykomis į kitas kolonijas, kur mielai priimami. Niekas iš vietinių veikėjų nesiteikė chorą ir jo vadovus viešai pasveikinti 15 metų sukaktuvių progą.

Didžiąjame New Yorko liko tik vieni perkūniečiai, nes trumpą laiką gyvavęs jaunųjų choras Sutartinė, jau seniai iširo. Niekas nesieja jos atgaivinti, kai tuo tarpu mažesnėse lietuvių kolonijose turima net po kelis vienetus. (v. č.)

EXPERIENCED  
MACHINE REPAIRMEN  
O. D. GRINDERS  
PIPEFITTERS  
APPLY  
REVERE COPPER & BRASS  
INC.  
5851 W. JEFFERSON AVE.  
DETROIT, MICH. 48209  
An Equal Opportunity Employer  
(24-30)



# Detroito lietuviai

Antanas Grinius

## TAUTINĖS SAJUNGOS IŠVYKA Į ŠADEIKŲ SODYBĄ

ALT S-gos Detroito skyrius š. m. liepos 15 d., sekmadienį, rengia vasarinę išvyką į gražią p.p. Onos ir Česio šadeikų sodybą, 28975 Wellington Rd., Farmington, Mich., tarp 12 ir 13 mylių prie Middle Belt Rd.

Skyriaus valdyba maloniai kviečia Detroito ir apylinkės lietuvius dalyvauti šioje vasaros išvykoje ir su draugais praleisti laiką gražioje gamtoje. Maistu ir gėrimais pasirūpina rengėjai.

Pradžią 12 val. dienos.

(j. š.)

## BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Estai, latviai ir lietuviai birželio 17 d. Kultūros Centre paminėjo birželio baisiuosius išvežimus, kurie įvyko 1941 m. Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. 10:30 v. Dievo Apvaizdos bažnyčioje parapijos klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius atnašavo šv. Mišias ir pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą. Mišiose estai, latviai ir lietuviai dalyvavo su vėliavomis. 12 val. Kultūros Centro salėje buvo akademijs. Pagrindinę kalbą pasakė senatorius Karol Levin. Meninę dalį atliko estų, latvių ir lietuvių meninės pajėgos. Lietuvius atstovavo muz. Stasio Šližio vadovaujamas mergaičių choras. Šiais metais minėjimu rūpinosi ir jį rengė latviai.

## LIETUVIAI TAUTYBIŲ FESTIVALyje

Pavasariui prasidėjus kiekvienais metais Detroito mieste savaitgaliais yra rengiami tautybių festivaliai. Iš tų festivalių, kaip atrodo, Detroito miestas

gražaus pelno padaro. Šiais metais tie festivaliai vyks ta naujoje ir tam tikslui įrengtoje vietoje. Vieta gerai įrengta ir yra galima sakyti, dviejų aukštų. Apačioje, įrengtuose kioskuose yra pardavinėjami maisto produktai ir gėrimai, o viršuje įvairios kitos prekės ir įrengti įvairūs lošimai.

Kiekvienais metais tų tautybių festivalių, viena savaitė būdavo skiriama ir Pavergtomis tautoms. Deja, kažkodėl, šios savaitės mes šiais metais jau neturėjome.

Kiekviena tautybė savo festivalius rengia atskirai. Lietuviams vieniems išnuomoti šią vietą ir surengti festivalį yra per sunku ir jie tam neturi tiek jėgos. Birželio 15-17 dienomis lietuviai bendrai su slovakais tokiam festivalyje dalyvavo: turėjo maisto namelį, kultūros — spaudos ir brangenybių kioską ir parodėlę.

Parodos salėje lietuviai savo skyriuje žemėlapiais bei nuotraukomis ryškiai pavaizdavo Lietuvoje okupanto tramdomas žmogaus teises. Skautininkas Algirdas Vaitiekaitis įruošė langą tema "Vaikai ir vaikų literatūra lietuvių kalboje", o ant sienų buvo išdėstytos Wayne State Universitete Lietuvių kambario sienų istorinės nuotraukos su trumpais aprašymais. Vienas lankytojas amerikonas, susižavėjęs W. St. U. Lietuviško kambario nuotraukomis, atsivedė savo globojama skautų draugovę norėdamas parodyti skautams, kaip lietuviai sugeba vertinti ir didžiulis savo garbinga praeitimi. Meninėje dalyje Windsor tautinių šokių ansamblis "Neris" pasirodė 6 tautinius šokius. Grojo Vytautas Petrauskas.

## AUKOS JAUNIMO KONGRESUI

Aukos jaunimo kongresui labai pamažu plaukia ir va-  
jaus vadovė Violeta Abariūtė tuo labai susirūpino. Kad surinkus nustatytą kvotą, kuri yra 3,900 dol., jaunimas yra nutaręs važiuoti į namus ir prašyti aukų. Daug geriau būtų, kad mes nelauktume jaunimo atvykstančio į namus, bet patys jiems auką įteiktume. Aukos siunčiamos šiuo adresu: 8443 Silvery Lane, Dearborn Hts., Mich. 48127, telef. 565-7502.

## MIRĖ LIUDAS JOCYS

Birželio 11 d. savo namuose mirė Liudas Jocys sulaukęs 81 metų amžiaus. Palaidotas, po atlaikytų šv. Antano parapijos bažnyčioje pamaldų, šv. Jadvygos kapinėse, Dearborne, VI. 13. Laidotuves tvarkė Bauzos laidotuvių namų direktorė Jolanda Zaparackienė. Nuliūdime liko: žmona Petronėlė ir sūnus Vacys su šeima. Liudas Jocys priklausė Lietuvių Namų draugijai — šimtininkas ir šv. Antano parapijai. Paskutinįjį ilgesnį laiką sirguliavo ir ligos pririštas laikėsi namuose.

Skaityt ir platinkit  
D I R V A

## WANTED STRUCTURAL FITTERS

QUALIFIED FITTERS ONLY  
WITH SOME LAYOUT EXPERIENCE DESIRABLE  
FABRICATION PLANT  
LOCATED IN TRINITY, TEXAS

Paid Hospitalization, Life & AD & D Country  
Living — No Traffic Hassie.

LESS GAS REQUIREMENTS  
**TRINITY STEEL FABRICATORS, INC.**  
200 PINE VALLEY DR. P. O. BOX 1451  
TRINITY, TEXAS 75862  
TRINITY 713-594-3513 HOUSTON 713-224-3996  
Equal Opportunity Employer (26-29)

## FOREMAN

We have an opening for an aggressive individual with strong supervisory and technical background in fabricating shop machines and procedures. Responsibilities include planning, directing and coordinating of departmental operations to meet production schedules.

The person should be a strong motivator of people and a self-starter. Excellent opportunity with attractive benefits.

Please send resume or call 216-731-8000, Ext. 329, A. L. LICKERT.  
EMPLOYEE RELATION SUPERVISOR

**AM MULTIGRAPHICS-EUCLID PLANT**

1200 Babbitt Road, Euclid, Ohio 44132

Equal opportunity employer M/F/H (20-26)

## PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI



## MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTĮ

### UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

**6 1/2%** įnešus \$1,000  
12 mėnesių

**6 3/4%** įnešus \$1,000  
30 mėnesių

**7 1/2%** įnešus \$1,000  
48 mėnesiams

**7 3/4%** įnešus \$1,000  
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

## PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

**5 1/4%**

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS  
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

**Superior Savings**  
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-8552

6712 Superior Ave.  
431-2497

13515 Euclid Ave.  
681-8100

14406 Cedar Ave.  
381-4280

32800 Center Ridge Road  
779-5915

ESLIC

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR  
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

## LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.  
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.  
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

## DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio  
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI  
ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ  
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti  
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-  
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.





## CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

### IŠVYKO KAZIAI

Birželio 16 d. 8 v. v. Clevelando šauliai, ramovėnai, ramovėnų vyrų choro nariai ir draugai susirinko į Lietuvų namus atsisveikinti su clevelandiečiais Lile ir Aleksu Kaziais, kurie nuolatiniam gyvenimui išvyksta į Hot Spring Ark.

Atsisveikinimą pravedė ir žodį tarė žalgirio šaulių kuopos pirm. B. Nainys. Kalbėjo LKVS "Ramovė" centro valdybos pirm. A. Jonaitis, ramovėnų vyrų choro vardu p. Liutkus, ramovėnų Clevelando skyriaus vardu V. Stuoģis, choro vadovas Julius Kazėnas ir Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos vicepirm. P. Venčius. Visi sveikintojai atstovaujančių organizacijų vardu, išvykstantiems įteikė gražių dovanų. Po jų kalbėjo A. Kazis, kuris savo ir žmonos vardu visiems dėkojo už taip gražiai suruoštas atsisveikinimo vaišes ir atsisveikinimo organizatoriui žalgirio šaulių kuopai šaulių tarpe ir auką.

Žalgirio šaulių kuopa širdingai dėkoja rėmėjams Lilei ir leksandrui Kaziams už gražų bendradarbiavimą šaulių tarpe ir auką.

Tikiu, kad Clevelando organizacijos pasigės išvykstantųjų, o išvykstantieji Clevelando, nes abu išvykstantieji buvo aktyvūs lietuviškoje veikloje, abu priklausė Clevelando žalgirio šaulių kuopai ir Lilė gražiai pasireiškė šaudymo sporte, praitais metais iš moterų už gerą šaudymą gavo trofėją. Aleksas priklausė LKVS "Ramovė" Clevelando skyriui ir ramovėnų vyrų chorui, mėgo šaulių šaudymo sportą ir visuomet šaudymuose dalyvaudavo.

**E. Prancuskus**

**NURSE'S AID** MATURE woman to care for elderly woman and keep house live in excellent working conditions over Brook Park Area. Call in a. m. or after 6 p. m. GR 3-34-26, (26-28)

Nuoširdžiai sveikinu Susivienijimo Lietuvų Amerikoje 60-jo seimo rengėjus, visus mielus delegatus ir svečius!

**Genovaitė Meiliūnienė**  
SLA Sekretorė



Praeitą sekmadienį, birželio 24 d. įvykęs ALT Clevelando skyriaus susirinkimas buvo gausus atstovais. Dalyvavo 60 atstovų. Išrinkta nauja valdyba šios sudėties: A. Pautienis, K. Karalis, O. Jokūbaitienė, B. Natkevičiūtė, J. Virbalis, Br. Nainys ir A. Mackuvienė. Nuotraukoje viršuje susirinkimo prezidiumas (J. Virbalis, A. Laikūnas ir A. Mackuvienė) pranešimą daro O. Jokūbaitienė. Apačioje dalyviai.

• **Romualdas Bublys** tarnybos reikalais dažnai lankosi Prancūzijoje. Pereitą savaitę iš Prancūzijos grįžo Concord lėktuvu. Tai bene pirmas lietuvis clevelandietis skridęs Concord.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelėlių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.



Lietuvių grožio salonas **SILVER SHEAR** — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-4240.

**RENT IN BRATENAHL** 6-room house. Reasonable to mature or retired couple. References. Call days: 781-4644 or eve.'s & weekends: 541-6223.

**NATIONWIDE INSURANCE**  
Nationwide is on your side

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

### Wanted Journeyman TOOLMAKER

We have a current 2nd shift opening for a tool and die maker with 5-10 years experience in tool and fixture fabrication. Must be able to hold .0001 tolerance and use and operate toolroom equipment and have own tools.

For further information contact:  
R. W. LORD, PERSONNEL MGR. AT  
216-777-9500

**AIRBORNE MFG. CO.**  
711 Taylor Street  
Elyria, Ohio 44035

An Equal Opportunity Employer (25-27)

## CLEVELANDO PARENGIMAI

• **BIRŽELIO 30** — LIEPOS 2 D. Susivienijimo Lietuvų Amerikoje seimas Hollenden House.

• **LIEPOS 1** — SLA seimo delegatų vakaras Lietuvų namuose.

• **LIEPOS 15 D.** Žalgirio šaulių kuopos ir Jūrų šaulių gegužinė.

• **LIEPOS 22 D.** 1 val. p. p. ALT S-gos Clevelando skyrius rengia gegužinę dr. Algirdo Nasvyčio sodyboje, 10823 Magnolia Dr., Clevelande.

• **RUGPIŪČIO 5 D.** — Lietuvų klubo gegužinė Kroatų sodyboje ant Mulberry Road.

• **RUGPIŪČIO 26 D.** Kario žurnalui paremti parengimas Lietuvų Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• **RUGSĖJO 1-3 D.** — 1979 m. Š. Amerikos Lietuvų Vasaros Sporto žaidynės: lengvoji atletika, plaukymas, lauko tenisas ir golfaš. Vykdo Clevelando LSK Žaibas ir Clevelando Lietuvų Golfo Klubas.

• **RUGSĖJO 8-9 D.** Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• **LAPKRIČIO 25 D.** — 4 val. DMNP parapijos 50 metų sukakties minėjimas įvyks parapijos salėje.

### THE YODER COMPANY

A BETTER PLACE TO WORK  
Journeyman

### TOOL ROOM MACHINISTS

Set up and operate to blue prints and close tolerance.

In every way COMPARE YOUR JOB WITH WHAT WE OFFER YOU. RATE, BENEFITS, CONDITIONS, AND FUTURE.

### THE YODER COMPANY

5500 WALWORTH AVE.  
CLEVELAND, OHIO 44102  
216-631-0520

Equal Opportunity Employer M/F  
(24-26)

### FOR SALE

Good going business. Dry cleaning, alteration and tailoring. St. Jeromes area. Owner retiring.

Call: 531-6680.

A. A.

### ALEKSUI MARIŪNUI

Vokietijoje mirus, jo broliui VIKTORUI MARIŪNUI, LB Clevelando apylinkės vicepirmininkui, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

LB Clevelando Apylinkės Valdyba

A. A.

### ALEKSUI MARIŪNUI

Vokietijoje mirus, jo broliui VIKTORUI MARIŪNUI, Lietuvų Pensininkų Klubo Clevelande pirmininkui, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Lietuvių Pensininkų Klubo Valdyba ir nariai



# DIRVA

• DIRVA ateinančią savaitę, dėl JAV nepriklausomybės — liepos 4 šventės, neišeis.

Sekantis numeris išeis liepos 12 d.

• Dirvos novelės konkursui dar gauta "Geležinio Vilko" novele Pirmasis smūgis, išsiųsta prieš birželio 15 d.

## SLA REMIA JAUNIMO KONGRESĄ

Tik vienas mėnuo beliko iki įvykstančio Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso.

Mūsų jaunimui ten nuvykti reikalinga finansinė parama. Šio Jaunimo Kongreso Komiteto Garbės nario SLA prezidento Povilo Dargio pasiūlymu, Pildomo-

ji Taryba, iš Susivienijimo izdo paskyrė virš minėtam kongresui auką. Susivienijimas taip pat su stambia auka atėjo į pagalbą Dainų šventei, kurią rengė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Toronte, Kanadoje.

Be to, SLA prezidentas Povilas Dargis, per savo vedamą Lietuvių Radijo programą, kurios klausosi 3-jų valstijų lietuviai (per išties 2 mėnesius) ragino lietuvius prisidėti prie rengiamos Dainų šventės, ragindamas visus vykti į Torontą. To pasekmėj net 3 pilni autobusai, perpildyti lietuviais, ten nuvyko.

Mes džiaugiamės, kad su tokiu pat entuziazmu P. Dargis, per savo vedamą radijo programą ragina lietuvius finansiniai paremti vykstantį jaunimą į kongresą.

Mums taip pat malonu pažymėti, jog, kiekvieną sekmadienį, P. Dargis baigdamas savo radijo programą primina lietuviams remti savo pinigais ir aukomis, Amerikos Lietuvių Tarybą, J. A. Valstijų ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, Vliką, Balfą, lietuvių šventoves — parapijas, vienuolynus, lituanistines mokyklas ir visus patriotinius, lietuviškai nusistačiusius laikraščius, jų tarpe ir "Dirvą".  
(t)

## SIMAS KUDIRKA KELIAUJA

Simas Kudirka, lydimas Romo Kasparo š. m. birželio 7 d. atvyko į Urugvajaus sostinę Montevideo. Priėmimas in interviu su Simu Kudirka įvyko lietuvių salėje. Pasikalbėjimas buvo paskelbtas dienraštyje EL DIA, penktadienio ir sekmadienio laidose.

Penktadienį (VI. 8 d.) dalyvavo tautinių šokių festivalyje, ODEON teatre. Puikiai pasirodė tautinių šokių ansamblis "Ąžuolynas", kuris planuojamas atsikviesti į šiaurės Ameriką gastrolėms.

Šeštadienį (IV. 9 d.) paminėti Baisiojo Birželio įvykiai, kur pagrindinę kalbą pasakė Simas Kudirka. Paminėjimo priėmimas pas G. Mačanską, kuris yra išrinktas Urugvajaus Lietuvių Kultūros d-jos (ULKD) pirmininku ir greitai perims pareigas.

Sekmadienį (VI. 10) padėti vainikai prie gen. ARTIGAS ir Lietuvos Respublikos paminklų, minint imigracijos 50 metų sukaktį. Iškilmės buvo tęsiamos Montevideo uoste, kur programą atliko "Ąžuolynas" ir urugvajiečių šokių grupės. Buvo gana įspūdinga. Dalyvavo mišri 2000 asmenų publika. Šias iškilmes organizavo Vytautas Dorelis ir Antanas Gudynas.

Vakare įvyko priėmimas ULKD salėje, dalyvaujant karinės vadovybės atstovams.  
(aj)

Lietuviško jaunimo auklėtojai, veikliai patriotei,

A. A.

## ALDONAI ŠIMAITIENEI

mirus, jos vyrui VLADUI ilgamečiam Altos vadovybės nariui ir vicepirmininkui, jos dukterims SILVIJAI ir AUDRONEI, sūnui VYTAUTUI ir jų šeimoms bei kitiems giminėms reikšdami užuojautą kartu giliai liūdime

Amerikos Lietuvių Taryba

## ALDONAI

### DIRMANTAITEI-ŠIMAITIENEI

mirus, jos vyrą VLADĄ ŠIMAITĮ bei vaikus — SILVIJĄ, AUDRONĘ ir VYTAUTĄ su jų šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Eugenija ir Vytautas  
Meškauskai  
su šeima

Nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo

## p. MATILDAI KUOLIENEI

su šeima, liūdinčiai savo sesers ONOS, mirusios pavergtoje Lietuvoje

M. ir A. Iškauskai  
V. ir K. Kalendros  
A. Statulevičienė

Neprikl. Lietuvos aviacijos kapitonui

A. A.

## ALEKSUI MARIŪNUI

mirus, jo seseriai ONAI GRISKELIENEI ir jos šeimai reiškiamo giliausią užuojautą

Joana ir Jonas  
š v o b o s

A. A.

## ALEKSUI MARIŪNUI

mirus, jo seserį GENOVAITĘ MODESTAVIČIENĘ, dukteris DANUTĘ, RIMĄ ir LINĄ, taip pat visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Anatolijus ir Danutė  
Milūnai  
Vytautas ir Janina  
Januškiai

Brangiai Motinai

## MARIJAI BRAZAITIENEI

mirus, jos sūnui Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkui DR. HENRIKUI BRAZAIČIUI reiškiamo gilią užuojautą

Ohio Lietuvių Gydytojų  
Draugija

A. A.

## MARIJAI BRAZAITIENEI

mirus, jo sūnui dr. HENRIKUI BRAZAIČIUI, Vilties draugijos šimtininkui, ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba  
ir  
Dirva

Brangiai Motinai

## MARIJAI BRAZAITIENEI

mirus, jos sūnui dr. HENRIKUI BRAZAIČIUI ir šeimai reiškiamo gilią užuojautą

Degėsių šeima  
ir  
M. Rudaitienė

Mielai

## GENOVAITEI MODESTAVIČIENEI,

jos brangiam broliui mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Jurkūnai